

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**KORO EĞİTİMİNİN DEPREMZEDE ÖĞRENCİLERİN
MENTAL İYİ OLUŞLARINA ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MEHMET ALİ DÖNER

DANIŞMAN

DOÇ. DR. ZEYNEP YADİGAROĞLU

AKSARAY-2025

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

KORO EĞİTİMİNİN DEPREMZEDE ÖĞRENCİLERİN
MENTAL İYİ OLUŞLARINA ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MEHMET ALİ DÖNER

DANIŞMAN : DOÇ. DR. ZEYNEP YADİGAROĞLU
JÜRİ ÜYESİ : PROF. DR. SÜLEYMAN TARMAN
JÜRİ ÜYESİ : DOÇ. DR. BETÜL YARAR KOÇER

AKSARAY-2025

TELİF HAKLARI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren (.....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Mehmet Ali
Soyadı : DÖNER
Bölümü : Müzik Eğitimi (Tezli Y.L.)
İmza :

Teslim Tarihi : 07.07.2025

TEZİN

Türkçe Adı : Koro Eğitiminin Depremzede Öğrencilerin Mental İyi Oluşlarına Etkisi

İngilizce Adı : Impacts of Choir Training on Mental Well-Being of Students who Survived the Earthquake

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Mehmet Ali DÖNER

İmza:

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
JÜRİ ONAY SAYFASI

Mehmet Ali DÖNER tarafından hazırlanan “Koro Eğitiminin Depremzede Öğrencilerin Mental İyi Oluşlarına Etkisi” başlıklı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

	<u>Kabul</u>	<u>Ret</u>	<u>İmza</u>
Danışman: Doç. Dr. Zeynep YADİGAROĞLU Güzel Sanatlar Eğitimi, Aksaray Üniversitesi	☐	☐	
Üye: Prof. Dr. Süleyman TARMAN Güzel Sanatlar Eğitimi, Aksaray Üniversitesi	☐	☐	
Üye: Doç. Dr. Betül Yazar KOÇER (Müzik ve Sahne Sanatları, Mersin Üniversitesi)	☐	☐	

Tez Savunma Tarihi: 16/06/2025

Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu’nuntarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü
Prof. Dr. Aybala ÇAYIR
İmza

TEŞEKKÜR SAYFASI

Öncelikle araştırmamın planlamadan savunma sürecine kadarki her aşamasında desteğini esirgemeyen, bilgi birikimi ve tecrübesiyle bana yol gösteren, çalışkanlığına hayranlık duyduğum ve kendisinden çok şey öğrendiğim kıymetli tez danışmanım Doç. Dr. Zeynep YADİGAROĞLU'na olağanüstü emeklerinden dolayı minnettarlığımı ifade etmek istiyorum.

Lisans yıllarımdan beri tecrübelerinden faydalandığım, besteci ve eğitimci kimliği ile akademik hayatıma yön veren değerli hocam Prof. Dr. Süleyman TARMAN'a, jürimde yer alarak görüş ve önerileriyle tezime katkıda bulunan Doç. Dr. Betül YARAR KOÇER'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Araştırmamın uygulama sürecinde desteklerini esirgemeyen Kırıkhan Coşkunöz Ortaokulu öğrencilerine ve yöneticilerine çok teşekkür ediyorum.

Son olarak da her zaman yanımda olan, desteklerini ve sevgilerini daima hissettiğim kıymetli aileme sonsuz teşekkür ediyorum.

ÖZET

Bu araştırma; koro eğitiminin, ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde art arda meydana gelen ve merkez üsleri Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan, çok büyük bir yıkıma ve can kaybına neden olan deprem felaketinden etkilenen öğrencilerin mental iyi oluşlarına etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır. Depremden etkilenen çocuklara manevi olarak destek sağlayabilecek çalışmalar yapılmasının, onlara moral vermeye yönelik etkinliklerin gerçekleştirilmesinin; birlikte oyunlar oynamanın, spor yapmanın, şarkılar söylemenin, sanatsal etkinliklere katılmanın, yaşadıkları sıkıntıları atlatmalarında yardımcı olabileceği ön görülerek koro eğitimi aracılığıyla depremzede öğrencilerin mental iyi oluşlarına katkıda bulunmak, araştırmanın çıkış noktasını oluşturmuştur.

Araştırmanın çalışma grubunu, Hatay'ın Kırıkhan ilçe merkezinde faaliyet gösteren Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Coşkunöz Ortaokulu'nda 2024-2025 eğitim-öğretim yılında öğrenimine devam etmekte olan 22 gönüllü öğrenci oluşturmaktadır. Tek grup ön test-son test deneme modeline dayanan nicel araştırmada, öncelikle koro eğitimi ile ilgili on iki haftalık bir çalışma planıyla birlikte içerik hazırlanmış, öğrencilere öğretilecek şarkılar listelenmiş ve ardından üç ay süresince, haftada bir gün ders dışı koro çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler kişisel bilgi formu ile Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği ile toplanmıştır. Bu ölçek, koro çalışmalarına başlamadan önce ve çalışmalar tamamlandıktan sonra olmak üzere, toplamda iki kez uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre koro çalışmalarının, depremzede öğrencilerin mental iyi oluş puanları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olduğu belirlenmiş olup, koro eğitiminin mental iyi oluşu olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Depremzede Öğrenciler, Koro Eğitimi, Mental İyi Oluş

Bilim Kodu : 12901

Sayfa Adedi : 62

Yazar : Mehmet Ali DÖNER

Danışman : Doç. Dr. Zeynep YADİGAROĞLU

ABSTRACT

This study aims to determine the impacts of choir training carried out with students affected by the successive earthquakes in Türkiye on February 6, 2023, the epicenters of which were the Elbistan and Pazarcık districts of Kahramanmaraş, causing great destruction and loss of life, on their mental well-being.

It is suggested in the literature that conducting studies to provide emotional support to children affected by the earthquake and providing activities aimed at boosting children's morale; such as playing games together, engaging in sports, singing songs, and participating in artistic activities, can help them overcome the difficulties they experience. Based on this, contributing to the mental well-being of students who survived the earthquake through choir training formed the basis of the study.

The study group consists of 22 volunteer students who enrolled in the 2024-2025 academic year at Coşkunöz Secondary School, affiliated with the Ministry of National Education, operating in the Kırıkkhan district center of Hatay. In the quantitative study based on a single-group pre-test-post-test experimental model, first a twelve-week work plan and a content regarding choir was prepared, the songs to be taught to the students were listed, and then extracurricular choir rehearsals were carried out one day a week for three months. The study data were collected using a personal information form and the Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale. This scale was applied twice, before and after the choir practices. According to the findings obtained from the study, it was determined that choir activities had a statistically significant effect on the mental well-being scores of students who survived the earthquake, and it was concluded that the choir training positively affected mental well-being.

Key Words : Students who Survived the Earthquake, Choir Training, Mental Well-being

Science Code : 12901

Number of Pages : 62

Author : Mehmet Ali DÖNER

Supervisor : Assoc. Prof. Zeynep YADİGAROĞLU

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKLARI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR SAYFASI	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR	x
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi	3
1.4. Araştırmanın Hipotezleri	3
1.5. Araştırmanın Önemi	3
1.6. Araştırmanın Varsayımları.....	4
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
1.8. Tanımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	5
KURAMSAL ÇERÇEVE.....	5
2.1. Müziğin Çocuk Yaşamındaki Önemi	5
2.2. Koro ve Eğitimi	6
2.3. Koro Eğitiminin Etkileri	7
2.4. Deprem	9
2.4.1. Deprem'in Çocuk Psikolojisine Etkileri	11
2.5. Mental İyi Oluş	12
2.6. İlgili Araştırmalar	13
2.6.1. Depremzede Öğrencilerle İlgili Araştırmalar	13
2.6.2. Koro Eğitiminin Psikolojik Etkileri ile İlgili Araştırmalar	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	17

YÖNTEM.....	17
3.1. Araştırmanın Modeli	17
3.2. Çalışma Grubu	17
3.3. Veri Toplama Aracı.....	19
3.4. Verilerin Analizi	20
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	21
BULGULAR VE YORUM.....	21
4.1. Çalışma Grubunun Demografik Özelliklerine Yönelik Bulgular.....	21
4.2. Ön ve Son Test Sonuçlarına Yönelik Bulgular.....	24
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	26
SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	26
5.1. Sonuç ve Tartışma	26
5.2. Öneriler	27
KAYNAKÇA.....	29
EKLER.....	37
Ek 1. Warwick Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği	38
Ek 2. Aracın Kullanımına İlişkin İzin Belgesi	39
Ek 3. Mental İyi Oluş Ölçeği Faktör Analizi ve Güvenirlik Sonuçları.....	40
Ek 4. Mental İyi Oluş Ölçeği Ön ve Son Test Frekans Sonuçları.....	41
Ek 5. Yönerge ve Kişisel Bilgi Formu	42
Ek 6. Ayrıntılı Bilgilendirme ve Gönüllü Katılım Formu	43
Ek 7. Bilgilendirilmiş Onam Formu.....	44
Ek 8. Etik Kurul İzni	46
Ek 9. MEM İzni.....	47
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ TEZ DEĞERLENDİRME FORMU	48

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Koro Çalışmalarında Öğretilen Şarkı ve Marşlar	18
Tablo 2. Örnek Koro Çalışma Planı.....	19
Tablo 3. Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri	22
Tablo 4. Normallik Testi.....	24
Tablo 5. Paired-Samples T Testi Sonuçları	24
Tablo 7. Mental İyi Oluş Ölçeği Faktör Analizi	40
Tablo 8. Mental İyi Oluş Ölçeği Faktör Yük Değerleri.....	40
Tablo 9. Mental İyi Oluş Ölçeği Spearman Brown İki Yarı Test Korelasyon Analizi Sonuçları	40
Tablo 10. Mental İyi Oluş Ölçeği Güvenirlik Değerleri.....	40
Tablo 11. Ön Test Ölçeği Frekans Tablosu	41

KISALTMALAR

AFAD	: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
DOI	: Digital Object Identifier
f	: Frekans
n	: Sayı
p	: Anlamlılık Değeri
r	: Korelasyonel Katsayısı
s	: Standart Sapma
s.	: Sayfa
sd	: Serbestlik Derecesi
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
t	: Bağımsız Değişken
TDK	: Türk Dil Kurumu
vd.	: ve diğerleri
WEMİÖÖ	: Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği
X	: Ortalama
%	: Yüzde

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu ortaya konmuş olup; çalışmanın amacı, problem cümlesi, önemi, sınırlılıkları ve tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

İlk insanın doğuşundan günümüze kadarki süreçte insanoğlu doğanın bir parçası olarak; hem onunla bütünleşmiş, ondan faydalanmış, onun sunduğu sayısız nimete şükretmiş hem de doğadan kaynaklanan çeşitli felaketlerle mücadele etmiştir. Bu felaketler, insanların kitlesel olarak ölümleriyle sonuçlanmıştır. Kadioğlu'na göre (2008, s.5) afet, toplumları, normal yaşamı olumsuz etkileyen olaylar bütünü olup; insanların bu durumla zorlukla baş edebilmesi, bütün canlıların olumsuz yönden etkilenmesi, zarar görmesi ve hayatın sekteye uğraması, bütün afetlerin ortak özellikleridir.

Doğal afetlerin en korkutucu ve hasar verici türlerinden biri olan depremler; bir anda meydana gelmekte, yaşamın beklenmedik bir şekilde altüst olmasına sebep olmaktadır (Norris vd., 2002'den aktaran, Polat, 2024, s. 1). Hobfoll'e (1998, s. 25) göre depremler, bireylerde travmatik sonuçlara neden olmaktadır. Bu nedenlerin ilki öncelikle toplu olarak maddi ve manevi kayıplara neden olması, ikincil olarak da kaynakların tahrip olmasıyla insanların bu ruhsal durumla başa çıkmasının çok zor olmasıdır. Ülkemizi de en çok etkileyen doğal afetlerin başında depremler gelmektedir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve merkez üssü Kahramanmaraş olan depremler sonrası ülkemizde, yaklaşık 15 milyon kişinin yaşadığı geniş bir bölgeyi etkileyen çok sayıda can ve mal kaybı yaşanmıştır. Türkiye genelindeki çocuk nüfusunun neredeyse dörtte birinin (4.805.937 çocuk) bu bölgelerde yaşadığı düşünüldüğünde, deprem sonrası çok sayıda çocuğun her açıdan zarar gördüğü söylenebilir (Özmen vd., 2024, s. 169). Depremden en çok etkilenen illerin başında şüphesiz yıkım ve ölüm sayısı ile Hatay gelmektedir (Yüksel, 2023, s.104).

Afetlerin psikolojik etkileri çocuk, kadın ve yaşlılarda daha şiddetli hissedilmektedir (Makwana, 2019; Lee vd., 2020'den aktaran, Elçi vd., 2023, s. 1124). Mata Lima ve diğerleri (2013) ile Freeman ve diğerleri (2015) yaptıkları araştırmalarda, doğal afetlerin çocukların ve ergenlerin sosyal gelişimleri üzerinde uzun vadede etkileri olduğunu belirtmişlerdir (Aktaran Yanardağ, 2023, s. 3). Merve ve Özsezer (2021) depremde en çok çocuk ve ergenlerin etkilendiklerini belirtmişlerdir.

Bu tür afetlerden kitlesel olarak etkilenmiş insanların ruh sağlığını korumada yardımcı olmak için, onların birlikte hareket etmelerini sağlayan ve sosyal sermaye olarak adlandırılan; sosyal normlar, ağlar, sosyal birliktelik ve değerler ile toplumdaki birlik ruhu devreye girmektedir. Sosyal sermaye, afetlerin, yas tutanlar üzerindeki etkisini azaltmaya yarayan önemli değişkenlerdendir (Armenian vd., 2000'den aktaran Aka, 2023, s. 415). Aynı zamanda hobi denilen etkinliklerin de psikolojik sağlığı, yaşam tatminini, memnuniyetini teşvik etmedeki önemi bütün dünyada kabul görmüştür (Erkmen vd., 2022, s. 14).

Sosyal etkinliklerin, hobilerin çocukların yaşamında tamamlayıcı bir yeri vardır. Bu hobilerden biri de müziktir. Çocuklar özellikle müzikle ilgili olarak şarkı söylemeye farklı bir ilgi duymaktadır. Bazen topluluk önünde bireysel şarkı söyleme, çekinilen bir davranış olarak süregelmektedir. Ancak toplu söyleme, diğer bir ifadeyle koroda şarkı söyleme, "birlikten kuvvet doğar" düşüncesine bir örnek olarak hemen hemen her çocuğun şarkı söyleme eylemi içine girerek keyif almalarını sağlamaktadır.

Koroda yer almanın ve birlikte şarkı söylemenin psikolojiye olumlu katkı yaptığına yönelik araştırmalar da vardır. İngiltere'de 600'den fazla koro şarkıcısıyla yapılan ankette; koro müziğinin iyilik hali ve sağlık üzerindeki etkilerinin; kişilerin pozitif duygu durum, dikkatle odaklanma, derin solunum, sosyal destek, bilişsel uyarı ve düzenli adanmışlık gibi kavramlar üzerinden desteklendiği ortaya konmuştur (Şanal, 2011, s. 55).

Araştırmalarda ortaya konduğu üzere, afetlerden en çok etkilenen bireyler çocuk ve ergenlerdir. Bir tarafta kaybettikleri yakınları, arkadaşları, değişen yaşam şartları, uğradıkları büyük maddi zarar, alışmadıkları bir düzenin parçası olmak ve bunun gibi belki de anlamlandırmakta zorlandıkları birçok konu onların psikolojilerini çok kötü etkilemektedir. Böyle bir durumda onlar için nelerin yapılabileceğinin ön görülmesi, onlara destek sağlanması, insani yardımlar devreye girmelidir. Bu yardımlar yalnızca maddi boyutta değil, aynı zamanda manevi boyutta da olmalıdır. Onlara moral vermeye yönelik etkinliklerin

düzenlenmesinin, onlarla zaman geçirmenin, birlikte oyunlar oynamanın, az da olsa sıkıntılarını gidereceği düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma; ülkemizde 6 Şubat 2023'te art arda meydana gelen ve merkez üsleri Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan, çok büyük bir yıkıma ve can kaybına neden olan deprem felaketinden etkilenen öğrencilere verilen koro eğitiminin, onların mental iyi oluşlarına etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır.

1.3. Araştırmanın Problem Cümlesi

Bu araştırmanın amacına yönelik olarak şu soruya cevap aranmıştır: Koro eğitimi, depremzede öğrencilerin mental iyi oluşlarını nasıl etkilemektedir?

1.4. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın problem durumuna göre aşağıdaki hipotezler sınanmıştır:

H₀: Koro eğitimi verilen öğrencilerin mental iyi oluş ön test ve son test puanları arasında fark yoktur.

H₁: Koro eğitimi verilen öğrencilerin mental iyi oluş ön test ve son test puanları arasında fark vardır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Yüzyılın en büyük afetlerinden biri olarak kabul edilen 2023 Kahramanmaraş depreminden etkilenen çocukların normal hayatlarına dönebilmeleri fiziksel ve ruhsal olarak elbette ki hiç kolay değildir. Ancak onları ruhsal olarak toparlayabilmek için bazı yardımlara, desteklere ve bu kapsamda bazı eğitici-öğretici, motive edici, yaşama sevgisi aşılayan bazı etkinliklere ihtiyaç vardır. Bu etkinliklerden biri de koro çalışmalarıdır. Her çocuk bir çalgı çalamayabilir ancak kolaylıkla şarkı söyleyebilir. Bu toplu şarkı söyleme etkinliklerinin çocuklar arasında birlik beraberlik sağlayacağı, onların ruh sağlıklarına iyi geleceği düşünülmektedir. Bu nedenle koro çalışmalarıyla depremzede çocukların mental iyi oluş durumlarını olumlu yönde etkilemek, en azından bu etkiyi belirlemek, bir ihtiyaç olarak ortaya konulmuştur.

1.6. Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırmada; veri toplama araçlarının çocukların duygu durumunu ortaya koyduğu ve çalışma grubundaki çocukların araştırmaya istekli olarak katılarak doğru cevap verdikleri varsayımından yola çıkılmıştır.

1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma 2024-2025 Eğitim-Öğretim yılı Güz ve Bahar Yarıyılı'nda Hatay ili Kırıkhan ilçe merkezinde faaliyet gösteren Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Coşkunöz Ortaokulu 6,7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören ve 20 Aralık 2024 ile 7 Mart 2025 tarihleri arasında çalışmaya gönüllü katılan 22 kız öğrenci ile sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Mental İyi Oluş: Bireyin kendi yeteneklerinin farkında olması, yaşamında oluşan stresin üstesinden gelebilmesi, iş yaşamında üretken ve faydalı olabilmesi ve yetenekleri doğrultusunda topluma katkı yapmasıdır (Avşaroğlu, 2017, s. 2).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde; müziğin çocuk yaşamındaki önemi, koro ve eğitimi, koro eğitiminin etkileri, deprem ve depremlerin çocuk psikolojisine etkileri, mental iyi oluş ve konuyla ilgili olan diğer araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Müziğin Çocuk Yaşamındaki Önemi

Uçan (1997, s. 10), müziği; duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerle işleyip anlatan estetik bir bütün olarak, Tarman da (2016, s. 23) ses, ritim ve armoninin kullanımıyla oluşan işitsel bir dil olarak tanımlamıştır. Yine Uçan (1996, s. 30), müziğin, özü gereği eğitsel bir nitelik taşıdığını ve bu yönüyle herkesin müzikten bir şey kazandığını ifade etmiştir.

Bilindiği gibi eğitim, bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci olarak ifade edilmektedir (Ertürk, 1972, s. 12). Müzik eğitimi ise bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışlarını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir (Uçan, 2005, s. 16). Müzik eğitimi ile sosyal gelişim kaydetme, kültürel birikime sahip olma, yaratıcılığı geliştirme, daha geniş bir bakış açısına sahip olma, toplumda daha olumlu davranışlar sergileme gibi kazanımların elde edilmesi hedeflenmektedir (Uluğbay, 2013, s. 1030).

Müzik eğitimi; kritik düşünme, problem çözümü ve buna yönelik nasıl iş birlikli çalışılması gerektiğini öğrenme gibi akademik ve kişisel becerilerin gelişmesini destekler. Çocukların, sembollerin nasıl kullanılacağı, bilgiyi analizleme, sentezleme ve değerlendirme gibi kavramaya yönelik becerilerini güçlendirici özellik taşımaktadır (Şendurur ve Barış, 2002, s. 167).

Eskioğlu'na (2003, s. 116) göre her çocuğun hayatında müziksel yeteneğinden bağımsız olarak müzik vardır ve çocuklar çalgı çalmak, şarkı söylemek, dans etmek, müzik dinlemek gibi etkinliklerden keyif alır. Müziğin çocuğun gelişimine etkileri; müziksel ve müzik dışındaki becerilerin geliştirilmesi olmak üzere iki farklı boyutta ele alınmalıdır. Müziğin çocukların dünyasında önemli bir yeri vardır. Yapılan bir araştırmaya göre, müzik eğitimi alan çocuklar, almayanlara göre duygusal yönden kendilerini daha iyi hissetmektedirler (Kocabaş, 2004, s. 53-57).

Güler'e (2008, s. 52) göre çocuklarda müziğe karşı gözlenen doğal ilgi, doğuştan gelmektedir nitekim çocukların gerek bebeklikte gerekse de ilk ve ikinci çocuklukta müziğe karşı ne kadar duyarlı olduklarını anlamak için onların, şarkı ve sesleri nasıl dinlediğini, müziği duyduklarında bedensel hareketlerle nasıl eşlik ettiklerini ve şarkılı oyunlara uyma çabaları gözlemlenebilir.

Yavuzer'e (2007) göre müzik; çocukların, motor, sosyal ve zihinsel becerilerinin gelişmesi için gerekli bir konudur. Müzik eğitimi de çocuğu yaratıcılıkta, kendini ifade etmede, estetik duygusunun gelişmesinde, motor ve ritmik gelişiminde, ses ve dil gelişiminde, bilişsel ve soyut düşünme becerisinde, sosyal ve grup becerileri kazanmasında oldukça önemli bir katkıya sahiptir (Aktaran Özata, 2010, s. 12). Yapılan bir araştırmada, 7 ile 15 yaş arasındaki çocuklardan oluşan 70 sınıfın yarısına haftanın beş günü fazladan 45 dakika müzik eğitimi verilmiş, diğer yarısı ise normal eğitim sürecine devam etmiştir. Üç yıl boyunca bu devam etmiş ve süreç sonunda deney grubunun dil derslerinde daha başarılı oldukları, kontrol grubunun ise matematik başarıları ile fark oluşmadığı belirlenmiştir (Eskioğlu, 2003, s. 116-123).

Müziğin çocukların genel eğitiminde ve kişiliklerinin oluşumunda ne denli önem taşıdığı bilinen bir gerçektir. Çocuk koroları, bu eğitimi daha etkin ve daha güçlü bir biçime sokan topluluklardır. Çocuklar, bu topluluklarda, gerçek arkadaşlığı ve insan sevgisini duyacaklar, müziğin, yüceltici, birleştirici, dinlendirici, yaratıcı, inceltici ve yaşama gücünü aşılayan yönleriyle de karşılaşacaklardır. Bu da onların ruhsal yönlerini olumlu yönde etkileyecektir (Egüz, 1999, s. 138).

2.2. Koro ve Eğitimi

Koro, müzik eserlerini seslendirmek üzere bir araya gelen yorumcu topluluğu anlamında kullanılmakta olup; Yunanca “khoros”, Latince “chorus”, İtalyanca “coro” Türkçe’de ise

“koro” olarak dilimize yerleşmiştir (Çevik, 2019, s. 12). Arkan’a (1970, s. 3) göre koro, insan seslerinden oluşan topluluklar olup, Egüz’e (1976) göre de eserleri çeşitli yönleriyle ortaya koymayı amaçlayan yorumu sağlayan insan seslerinin oluşturduğu topluluktur (Aktaran Yadigaroglu, 2022, s. 89).

Uçan (2001, s. 13), koroların en kolay, doğal ve hızlı oluşan müzik toplulukları olduğunu ve bu nedenle toplumlarda en sık rastlanan bir olgu olduğunu genel olarak da en yaygın müzik topluluğu durumunda olduğunu ifade etmiştir. Benzer şekilde Gökçe de (2007, s. 4), koroların, toplumları en etkin çabuk ve ucuz biçimde etkileyebilen bir eğitim modeli olduğunu vurgulayarak korolarda şarkı söyleyenlerin çevreleriyle etkileşim içinde uyumlu olmayı, farklı özellikteki bireylerle ortak bir dilde anlaşmayı ve farklı kültürlerdeki toplumların müziklerini de tanımayı öğrendiğini ifade etmiştir.

Koro eğitimi ise, koroda şarkı söyleyenlere, koro ile uyumu ve bütünleşmeyi sağlamak üzere deneyim, etkileşim ve sistemli çalışmayla birlikte belirli amaçlar doğrultusunda dilsel, müziksel ve sosyal davranışlar kazandırma sürecidir (Çevik, 2019, s. 50). Koro eğitiminde öğrencide hedeflenen davranış değişikliğinin oluşturulması aşamasında, müzik öğretimi de gerçekleşmektedir (Yiğit, 2001, s. 98). Töreyin (2001, s. 124); doğru solunum ve ses üretimi ile sesi ortak bir tınıda kaynaştırarak (homojenlik) doğru bir artikülasyona ve entonasyona ulaşmayı koro eğitiminin kazandırması gereken ortak davranışlar olarak sıralamıştır.

Koro eğitimi; genel, özengen ve mesleksi olmak üzere üç ana türe ayrılmakta olup, doğuştan doğal bir müziksel donanıma sahip olan herkesin bu eğitimi almaya hakkı vardır ve bu nedenden dolayı genel koro eğitimi alacak kişilerde yetenek aranmaz (Uçan, 2001, s. 35-36).

2.3. Koro Eğitiminin Etkileri

Korolar, sadece şarkı söyleyen ve bunu sunan topluluklar olmayıp; birbirleriyle kurdukları sevgi ve saygı temelli iletişimin, sorumluluk duygusuyla bir bütüne ait olmanın da getirdiği özellikleri taşımaktadırlar. Bu nedenle toplu şarkı söyleme etkinliklerinin bir diğer anlatımla koro çalışmalarının yalnızca sanatsal bir etkinlik olmadığı ifade edilebilir.

İnsanlar korolarda, yaşama sevgisini ve arkadaşlığı bulacaklar aynı zamanda müziğin birleştirici, sakinleştirici, yatıştırıcı yönleriyle de karşılaşacaklardır (Egüz, 1991’den aktaran Gözen, 2010, s. 34). Korolar, insanlara doğrudan veya dolaylı olarak birçok yönden kazanımlar sağlar (Türkmen ve Pancar, 2018, s. 12-35).

Apaydın'a (2006) göre, toplumsal kültürün gelişmesine katkılar sağlayan, müziği en etkin ve en kısa süre içinde, en ekonomik olarak kullanabilen eğitim ve aktarım araçları, çocuk ve gençlik korolarıdır (Aktaran Yadigaroglu, 2021b, s. 57). Bu koroların, çocukların sanatsal ve sosyal anlamda gelişmesinde önemli yeri vardır. Korolarda, çocukların müzikal yetenekleri fark edilip geliştirilir, yönlendirilir. Aynı zamanda korolar sosyal olarak da çocukların iyi ilişkiler kurabildikleri, duygusal doyum yaşadıkları, sanatsal üretime ortak katkıda bulundukları ortamlardır (Aytimur, 2009, s. 18-19).

Çocuklar, korolarda aldıkları müziksel eğitim ve çalışma kültürüyle birlikte, dikkatli, programlı ve bilinçli çalışmayı da öğrenerek, duyuşsal, devinişsel ve bilişsel alanlarda gelişim gösterirler. Bu anlamda korolar, çocuklara; topluma faydalı birer birey olabilmeyi, kültürel kazanımlar elde etmeyi ve bunu çevresine/topluma aktarmayı da öğretir (Kaynak, 2018, s. 341).

Sanatsal etkinliklere katılan bireylerin özgüven kazandığı ve kendilerini daha özgür hissettikleri bilinmektedir. Koroların bir parçası olarak, bu topluluklarda şarkı söyleme ve bu etkinliklere katılma, insanda; estetik, güzellik ve duyarlılık duygusu yaratmaktadır (Egüz, 1980'den aktaran Apaydın, 2014, s. 62).

Koro eğitiminin birey üzerindeki psikolojik etkileri ve sosyal iletişim becerilerinin gelişimine katkıları büyük önem taşımaktadır (Çevik, 2019, s. 52). Koro eğitimi, kullanılan sözlü müzik materyalinden dolayı, insanlara dillerini doğru, etkili kullanarak, kendilerini daha iyi ifade edebilme ve iletişim kurabilme becerilerini de kazandırmaktadır (Nart, 2010, s. 137) Bu durum da sosyal becerilerinin gelişmesini sağlamaktadır. Koroları oluşturan bireylerin yani koristlerin, farklı karakterde, farklı kültürel ve sosyal çevrelerden olması her koroza özgün bir kültür eklemektedir (Ersoydan ve Köse, 2010, s. 193).

Uslu'ya (2007, s. 821) göre korolarda iletişimin etkilediği alanlar; yardımlaşma, sosyalleşme, iletişimle birlikte bağ kurma, kendini bir ortamda kabul ettirme, sorumluluk alma, izlenim oluşturma ve toplumsal güven şeklindedir.

Çocuklar birlikte müzik etkinliklerine katılır, müzik yapar ve şarkı söylerlerse, birbirlerini dinlemeyi de öğrenirler. Çünkü rekabet, bu tür etkinliklerin felsefesine aykırıdır. Bu nedenle de çocuklar daha fazla müzikle zaman geçirdiklerinde arkadaşları ile daha dostane, öğretmenleriyle ise daha iş birlikli ilişkiler içinde olurlar (Edwards, 1997'den aktaran Doğanarslan, 2008, s. 29).

Yapılan bir araştırmada öğrenciler, koro dersinin kendilerine özgüven kazandırdığını, sosyalleştiklerini, kendilerini ifade etme gücü kazandıklarını, hayata daha pozitif bakmayı öğrendiklerini aynı zamanda akademik başarılarında artış olduğunu, yeteneklerinin daha çok farkına vardıklarını, kişisel gelişimlerinin ivme kazandığını ve öğretmenlerine daha fazla sevgi duyduklarını ifade etmişlerdir (Döş vd., 2019, s. 134).

Koroyu oluşturan bireyler, konserler aracılığıyla sosyal yaşamın bir parçası olurlar ve bu şekilde hem sosyalleşir hem de insanların sosyalleşmesine katkıda bulunurlar (Apaydın, 2006, s. 572). Aynı zamanda birlikte şarkı söyleyerek, özgüvenleri gelişirken, başka bireylerin yanlışını düzeltirken kendi yanlışlarının da farkına vararak düzeltirler. Karşılıklı sevgi, saygı ve özveri ortamı içerisinde arkadaşlıklar kurarlar, demokratik değerlerin önemini kavrar, ulusal ve uluslararası çeşitli sanatsal iletişimlerle birlikte dünya görüşleri de gelişir (Apaydın, 2001'den aktaran Kaya, 2014, s. 55). Nichols ve West (2023, s. 49-51) koro çalışmalarının hem sosyal hem de müzikal açıdan önemine dikkat çekerek, öğrencilerin hem müziksel hem de topluluk üyeleri ve eğitimcileriyle olan iletişim ve ilişkilerinin kalitesini artırmada önemli bir rol oynadığını ifade etmişlerdir.

Benzer şekilde Yiğit de (2001, s. 97) koro eğitimiyle birlikte sorumluluk sahibi olan, değerleri gelişmiş, kendine güveni olan, birbirini etkileyen bireylerin topluma kazandırıldığına dikkat çekmiştir.

Okuyay'a göre (2001, s. 65) bütünün sorumluluk alan bir parçası olmak; kişinin, kendi değerinin de farkına varmasını sağlayarak; kendine yönelik değer kavramını da pekiştirir. Bu anlamda koroların çok iyi bir eğitim ortamı olduğu söylenebilir. Benzer şekilde Egüz de (1998, s. 28), koro üyelerinin bu topluluklarda arkadaşlık ve insan sevgisi de bulduğunu, birlikte görev yapmanın mutluluğunu ve sorumluluğunu duyduğunu, başarının sevincini ve başarısızlığın üzüntüsünü paylaştıklarını ve hayatları boyunca da koro eğitimi ortamından elde ettikleri kazanım ve alışkanlıkları sürdürdüklerini ifade etmiştir (Aktaran Yadigaroglu, 2021a, s. 78). Kısacası korolar gerek koristleri, gerekse de dinleyicileri için eğitici, öğretici ve sosyalleştiren özellikleriyle bireylere büyük yararlar sağlamaktadır (Yener, 2001, s. 84).

2.4. Deprem

Doğal afetler, insanların elinde olan kaynaklarla mücadele ve müdahale edemediği, etkisini azaltamadığı doğa olayları şeklinde tanımlanmış olup; yaşandığı bölgelerde insanların yaşamlarını çok olumsuz etkilemektedir (Türksoy vd., 2023, s. 16). Depremler, doğaya ve

insanlara büyük ölçüde zarar veren, önceden tahmin edilemeyen ve önlenemeyen maddi-manevi büyük kayıplara sebep olan doğal afetlerden biri olup; jeolojik kökenlidir, yer kabuğunun altındaki levhaların hareket etmesiyle oluşan kırıklara dayanmaktadır ve bu durum yer yüzeyinde sarsıntılara neden olmaktadır (Gündüz, 2009'dan aktaran Doğru ve Karataş, 2024, s. 258). Araştırmalardan elde edilen bulgular, doğal afetlere maruz kalmanın ömür boyu bildirilen yaygınlığının %22 olduğunu ve bunların arasında %8 yaygınlıkla en yaygın maruz kalınanın depremler olduğunu sunmuştur (Briere - Elliot, 2000'den aktaran Polat, 2024, s. 4).

Türkiye, %42'lik bir yüzölçümüne yayılan birinci derece deprem kuşağı üzerinde olup; nüfusunun %98'i deprem tehlikesi altında olan bir ülkedir. Aktif deprem kuşakları olarak bilinen "Akdeniz, Alp, Himalaya" deprem kuşağında yer alan Türkiye'de ortalama olarak her yıl büyüklüğü 5,0 ile 6,0 arasında değişen depremler meydana gelmektedir (AFAD, 2014, s. 14).

Türkiye'de, merkezi Pazarcık ve Elbistan olan, 6 Şubat 2023 tarihinde saat 04:17'de ve ardından 13:24'te sırasıyla büyüklüğü 7,7 ve 7,6 olan art arda iki deprem gerçekleşmiştir. Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Malatya, Gaziantep, Kilis, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Şanlıurfa ve Elâzığ, depremin çok şiddetli hissedildiği illerdir. Depremlerin ağır hasara neden olduğu illerde çok sayıda can kaybı olmuştur. Resmi verilere göre, bu afet sebebiyle 50.783 kişi vefat etmiş, 115.353 kişi yaralı olarak kurtulmuştur. Raporlarda 37.984 binanın yıkıldığı belirtilmiştir. Rakamlara bakıldığında yaşanan bu depremler sonucunda içinde yer aldığımız asırda ülkemizde gerçekleşen en büyük deprem olan 1939 Erzincan merkezli deprem (Mw: 7,9) ve 1999 Kocaeli merkezli depremde (Mw: 7,6) yaşanan kayıplardan daha fazla kayıp yaşanmıştır (AFAD, 2023'ten aktaran Polat, 2024, s. 4).

Hatay, 6 Şubat 2023 tarihli depremlerden etkilenen illerin başında gelmektedir. Depremin merkezine uzak olan bu bölgede büyük yıkımın yaşanmasının nedeni bölgenin jeolojik faktörler yönünden depreme karşı oldukça hassas bir yapıda olması ve yapı stoğunun depreme dayanıksız yapısı olarak açıklanmıştır (Şenol, 2023, s. 77). 21 Şubat'ta meydana gelen Hatay merkezli Mw=6,4 büyüklüğündeki artçı deprem ise Hatay'da yaşanan bir önceki depremin etkilerini ciddi ölçüde artırmıştır (Işık vd., 2023; Sağiroğlu vd., 2023'ten aktaran Geyik, 2024, s. 1).

2.4.1. Depremi Çocuk Psikolojisine Etkileri

Ergenler içinde bulundukları dönemin özelliklerinden dolayı fiziksel, duygusal ve sosyal yönden değişimlere uyum sağlama çabası gösterirlerken bir yandan da doğal afeti yaşamış olmaları onların afetlerin olumsuz etkilerine daha fazla maruz kalmalarına sebep olur (Erden vd., 2011'den aktaran Kırbaş, 2024, s. 151).

Afeti deneyimleyen ergenlerde günlük aktivitelere yönelik ilgisizlik, uyku ve yeme sorunları, duygularda küntleşme, yalnız kalma isteği, saldırgan davranışlar, okula gitmek istememe, akran iletişimde bozulma, sosyal ilişkilerden uzaklaşma isteği, gelecek ile ilgili kaygı ve olumsuz düşünceler, suça yönelme, madde kullanımı, travma sonrası stres bozukluğu gibi problemler ortaya çıkabilir (Azzollini vd. 2018, Karabulut ve Bekler, 2019'dan aktaran Kırbaş, 2024, s. 151).

Deprem sonrasında, çocuklar gelişim alanlarının henüz tam olarak olgunlaşmamasına bağlı olarak depremden en fazla etkilenen grubu oluşturmaktadır. Çocukların depremden etkilenme derecesi gelişimsel dönemlerine bağlı olmakla birlikte bazı etkenlerden de etkilenmektedir (Aral, 2023, s. 95).

Çocuklarda deprem sonrası oluşabilecek olası psikolojik rahatsızlıkların önüne geçebilmek için, psikososyal destek içerikli uygulanan acil müdahalelere ihtiyaç duyulmaktadır (Ataç vd., 2021'den aktaran Elçi vd. 1124). Depremden etkilenen çocukların psikolojik durumlarına yönelik yapılacak olan uyku düzenleri, sağlıklı beslenmeleri, düzenli egzersiz yapmaları, sosyal destek almaları gibi müdahalelerde farklı teknik ve yöntemler kullanılmalıdır (Kişi, 2020; Gönüllü ve Tekin, 2021'den aktaran Akay vd., 2024, s. 41).

Veronese vd. (2017) yaptıkları, Filistin'de savaş ve siyasi şiddete maruz kalan, mülteci kampında yaşayan ve yaşları altı-on bir arasında değişen 1276 çocuğun katıldığı araştırmanın sonuçları göstermektedir ki, yaşam memnuniyeti, çocuklarda daha iyi duygulanım dengesine katkıda bulunmakta ve bu durum da travmatik olayların etkisini azaltmaktadır (Aktaran Karabacak Çelik, 2023, s. 578).

Doğru ve Karataş (2024, s. 275), öğretmenlerle yürüttükleri araştırmaları sonucunda, psikososyal destek sağlanarak, öğrencilerin rehabilite edilme sürecine hız verilmesi, maddi ve manevi desteklerle çocukların travmatik etkilerle başa çıkmalarının kolaylaştırılması ardından sosyal ve kültürel faaliyetlere odaklanılması, depremzedelerin eğitim sürecindeki eksikliklerini kapatmak için onlara özgü bir eğitim programı geliştirilmesi gibi öneriler getirilmiştir.

Manevi müdahaleler; duygusal ve psikolojik ihtiyaçları olan bireylerin güçlü yönlerini, kişisel gelişimlerini ve olumlu anlam yaratma çabalarını güçlendirecektir. Ayrıca manevi destek almanın, ruh sağlığı desteği almaktan daha az damgalayıcı olduğu ve bu nedenle de hizmetlere erişim için engelleri aşmada araç işlevi gördüğü düşünülmektedir (Benedek vd, 2007'den aktaran Aka, 2023, s. 413).

Öğrencilerin duygusal ve sosyal gelişimlerini desteklemek için sosyal ve kültürel faaliyetlerin düzenli aralıklarla gerçekleştirilmesi oldukça önemlidir (Galang, 2021'den aktaran Doğru ve Karataş, 2024, s. 275). Öğrencilerin psikolojik sağlıklarını korumak ve onarmak, onların yaşamdan doyum alan yetişkinler olmasına olanak tanıyacaktır. Bu bağlamda çocukların ve ergenlerin iyi oluşlarını artırmak ve ruh sağlıklarını koruyabilmek adına “iyi oluş” ile ilgili çalışmaların yapılması oldukça önemlidir (Kırbaş, 2024, s. 151).

2.5. Mental İyi Oluş

Mental iyi oluş; bireyin sahip olduğu yeteneklerin farkında olması ve bunu topluma katkıda bulunarak göstermesi, stresini yönetebilmesi, üretken olması gibi konuları kapsamaktadır (Avşaroğlu, 2017, s. 2). Pozitif psikoloji alanında yapılan çalışmaların yaygınlaşması ile “mental iyi oluş”, daha fazla araştırılan bir konu haline gelmiştir (Ertürk vd., 2016, s. 1724). Mental iyi oluş kuramları arasında, en yaygın ve kabul görmüş olan; Ryff tarafından geliştirilmiş olup; kendini kabul, otonomi, başkalarıyla olumlu ilişkiler, çevresel hâkimiyet, kişisel gelişim ve yaşam amacı boyutlarından oluşmaktadır (Sarı ve Çakır, 2016, s. 223).

Sarı ve Yıldırım (2017, s. 15) bu kavramın öznel ve psikolojik iyi oluş olarak ayrı değerlendirildiğini; pozitif sosyal ilişkiler, hayatla gerektiği kadar mücadele etme, gerçeklik algısı, hayatın farklı konularında üretkenlik gibi alanlarla ilişkili olduğunu belirtmişlerdir. Benzer şekilde Kılınç da (2017, s. 208), insanların hayatlarındaki zorlukları yönetebilme yeteneği ile doyumunu yüksek bir biçimde hayatı sürdürmeyle ilgili görüldüğünü ifade etmişlerdir.

Mental iyi oluşla ilgili kavramların başında “mutluluk” gelmektedir. Bununla birlikte haz, yaşam doyumunu, tatmin, psikolojik işlevsellik gibi kavramlar da mental iyi oluşla ilişkilendirilebilir (Sarı ve Çakır, 2016, s. 223). Özmeye'ye (2016, s. 362) göre aile, ev, çalışma, gelir düzeyi gibi özel alanlarda mental iyi oluş kavramı yer bulmaktadır. Arkadaşlık ilişkileri, romantik ilişkiler gibi, insan hayatına dair ilişkiler, mental iyi oluşu etkileyen faktörlere örnek olarak gösterilebilir (Kılınç, 2017, s. 208). Aynı zamanda insanın yaşam

amacını sürdürme niyeti, kişisel gelişimle ilgili çabaları, çevresi ile kaliteli iletişim ve ilişkiler kurması, mental iyi oluş üzerinde etkili faktörlerden olup (Telef, 2013, s. 375), olumlu bir bakış açısıyla birlikte umut da mental iyi oluşu etkileyen faktörlerdendir (Önder ve Mukba, 2017, s. 105).

Mental iyi oluşa etkisi olan diğer etkenler ise; sağlık, uyum, sosyal aktiviteler, dışadönüklük, iletişim, eğitim ve gelir düzeyi, bakış açısı, özgüven, deneyim, aile, sosyal çevre, yaşam amacı ve algısı, yeni deneyimler edinme konusunda isteklilik, iyiliksever olmak, güç ve başarıdır (Özmete, 2016, s. 365 ve Kılınç, 2017, s. 208).

Mental iyi oluşun diğer sonuçları ve etkileri; samimi ilişkiler kurarak insanlara güvenme, empati yapabilme, çevresiyle iletişim kurmaktan çekinmeme, yardımsever olma, öz denetim, potansiyelini geliştirme, yaşam amacına sahip olma, davranışlarının farkında olma, motivasyon kaynaklarını bilme olarak sıralanabilir (Ertürk vd., 2016, s. 1725).

2.6. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, hem depremzede öğrencilerle ilgili gerçekleştirilen hem de koro eğitiminin psikolojik etkilerinin ele alındığı bazı araştırmalara yer verilmiştir.

2.6.1. Depremzede Öğrencilerle İlgili Araştırmalar

Yanardağ (2024), Maraş depreminden sonra konteynırlarda yaşamına devam eden depremzede ergenlerin sorunları ve ihtiyaçlarını ortaya koymayı amaçladığı araştırmasında katılımcılar, Kahramanmaraş'taki 9 konteynır kentte yaşayan on iki on dokuz yaş aralığında olan 44 ergen bireyden oluşmaktadır. Ergenlerin depremlerden dolayı psikososyal iyi oluş hallerinin, aile ve arkadaş ilişkilerinin ve eğitim hayatlarının olumsuz etkilendiği, gelecekle ilgili belirsizlik, depremin tekrarlama, zararlı davranış edinme, yakınlarını kaybetme ile ilgili derin endişe ve kaygı yaşadıkları, erkeklerin sanayi, inşaat, fabrika gibi alanlarda çalıştırıldıkları, kızların ise evdeki sorumluluklarının arttığı ve ebeveyn baskısına maruz kaldıkları sonucuna ulaşmıştır.

Özmen vd. (2024), 2023 depreminden sonra depremzede çocuklardaki psikiyatrik bulguları, akut stres belirtileri bazı değişkenler açısından inceledikleri araştırmalarında; depremden sonra tedavi için bir hastaneye başvuran çocukların akut stres bozukluğu belirtisi puanlarının genel anlamda yüksek olduğu hatta yaş ilerledikçe daha da yükseldiği ve ayrıca bu

bozukluğun oluşmasında ampütasyon, ebeveyn kaybı ve enkaz altında kalma sürelerinin yordayıcı faktörler olduğu belirlenmiştir.

Kırbaş (2024), 2023 depreminden etkilenen ergenlerin iyi oluş düzeylerini ortaya koymayı amaçladığı araştırmasında; çocukların okuldaki başarılarının, kardeş sayılarının, depremin ardından kaldıkları yerin ve depremde ailelerini kaybetme durumlarının iyi oluş düzeyleri üzerinde etkili olduğu sonucuna varmıştır.

Bulut vd. (2024), Tübitak'ın bilim şenliklerinden birine katılan depremzede çocukların görüşlerinden yola çıkarak, bu şenliğin depremzede çocukların bilimsel ve bilim şenliğine yönelik tutumlarına olumlu düzeyde katkı sağladığı ve depremde sonra normal hayatlarına geri dönmeyi hızlandığını ortaya koymuştur.

Akay vd. (2024), deprem sonrası üniversite öğrencilerinin stres düzeyleri ile öznel iyi oluşları arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçladıkları araştırmalarında; kadınların stres algısının daha fazla olduğu ve depremin ardından psikolojik destek alanların stres algılarının daha az olduğunu ortaya koyarak, stres puanı ve öznel iyi oluş puanı arasında negatif yönlü ve düşük düzeyde ilişki olduğunu belirlemişlerdir. Diğer bir ifadeyle, stres seviyesi arttıkça öznel iyi oluş seviyesinin azaldığı görülmüştür. Bu kapsamda öğrencilere, psikolojik destek hizmetlerinin sunulması, psikolojik iyi oluşlarına olumlu yönde katkıda bulunmak amacıyla çözüme odaklı yaklaşımların ele alınması gerekmektedir.

Doğru ve Karataş (2024), depremde etkilenen öğrencileri olan öğretmenlerin onlara ilişkin metaforik algılarını, onların sorunlarına yönelik görüşlerini öğrenmeyi ve aynı zamanda depremin depremzede öğrencilerin eğitim süreçlerine olan etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, bu sorunlar; duygusallık, korku ve endişe, içe kapanıklık, tedirginlik, travma sonrası stres, kültürel uyumsuzluk, dikkat dağınıklığı gibi temalar altında toplanmıştır. Araştırma, depremzede öğrencilerin duygu durumlarını ortaya koyarak maddi ve manevi desteğe ihtiyaç duydukları ve bu nedenle de her türlü eksikliklerinin giderilmesi için çok kapsamlı yaklaşımların ele alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Çayırıcı ve Beldağ (2024), depremzede ortaokul öğrencilerinin değerlere ilişkin farkındalıklarının tespit edilmesini amaçladıkları araştırmalarında; çocukların değerleri toplumsal olarak değerlendirdikleri ve en çok “yardımseverlik” değerlerinin etkilendiğini, depremde önce “aile” değerine en çok vurgu yapılırken deprem sonrası bunun “yardımseverlik” değeri olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Elçi vd. (2023), fiziksel aktivitelerin depremzede çocuklar üzerinde ne gibi etkileri olduğunu, ebeveyn görüşleri aracılığıyla incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma, deprem sebebiyle Bartın ilinde ikamet eden çocuklar ve ebeveynleri ile gerçekleştirilmiştir. Çocuklar, oyun terapisi içeren çeşitli fiziksel aktivitelere haftada iki gün olmak üzere sekiz hafta katılmıştır. Araştırma sonucunda, ebeveynler, çocuklarının bu düzenli aktivitelerden sonra hem esneklik, hareketlilik gibi fiziksel konularda hem de karanlıktan korkma, yalnızlık gibi psikolojik konularda birçok gelişme kaydettiğini, olumsuz duygu durumlarından uzaklaşarak rutin hayata daha hızlı uyum sağladıklarını ifade etmişlerdir.

Ünaldı (2023), üniversite öğrencilerinin deprem sonrası eğlence amacı taşıyan spor kaynaklı iyilik hallerini bazı değişkenler açısından incelemeyi amaçlamıştır. Buna göre öğrencilerin rekreasyonel iyi oluşlarının genel olarak orta düzeyde olduğu bulgulanmış olup; fakülte, sınıf düzeyi ve cinsiyet değişkenlerinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Aka'nın (2023), depremle birlikte gelen psikolojik sorunların çözülmesi ve depremzedelerin sağlıklı başa çıkma becerilerini geliştirmek için manevi yaklaşımları ortaya koyduğu araştırmasında; bazı manevi ve dini kaynakların depremden sonra gelişen olumsuz duygu durumuna olumlu katkıda bulunacağı ve bu durumla baş etmede etkili olacağı belirlenmiştir.

Karabacak Çelik (2023), insanların depremin ardından yaşadıkları travma sonrası belirtilerin iyi oluş ve umut gibi kavramlarla olan ilişkisini ele aldığı araştırmasının sonucuna göre deprem sonrası travma belirtileri ölçeğinin puan ortalamasının ölçeğin eşik değerinden daha yüksek olduğu ve ayrıca, iyi oluş ve umudun, deprem sonrası travma belirtileri üzerinde anlamlı düzeyde yordayıcı olduğu belirlenmiştir.

2.6.2. Koro Eğitiminin Psikolojik Etkileri ile İlgili Araştırmalar

Özen (2025), koro eğitimine dayalı zenginleştirilmiş etkinliklerin, fen lisesi öğrencilerinin sosyal kaygı ve iyi oluş düzeylerine etkisini belirlemeyi amaçladığı araştırmasında; deney grubu öğrencilerine 16 hafta boyunca ısınma ve kaynaştırma oyunları ile zenginleştirilmiş koro eğitimi programı uygulanmış, kontrol grubu ise eğitime dâhil edilmemiştir. Deney grubu öğrencilerinin zenginleştirilmiş koro eğitimi ile iyi oluş puanlarının kontrol grubundaki öğrencilere kıyasla anlamlı ve önemli seviyede yüksek olduğu sonucuna ulaşılrken, sosyal kaygı düzeylerinin yine deney grubunun lehine anlamlı ve önemli ölçüde daha az olduğu görülmüştür. Ölçekler arasındaki korelasyona bakıldığında ise iyi oluş ile sosyal kaygı düzeyi arasında negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konmuştur.

Aytekin'in (2024), sosyal anksiyete ve sosyal-duygusal ve ahlaki gelişim üzerinde koro eğitiminin etkisini belirlemeyi amaçladığı araştırmasının çalışma grubunu Hatay'ın Reyhanlı ilçesine bağlı bir köy ortaokul öğrencileri oluşturmuştur. Araştırma sonuçlarına göre, koro eğitiminin sosyal anksiyete ve sosyal-duygusal ve ahlaki gelişim üzerinde doğrudan bir etkisinin olmadığı ancak bazı ölçek maddeleri üzerinde olumlu etkilerinin bulunduğu belirlenmiştir.

Çağlar (2022), koro eğitimine dayalı etkinliklerin, 6. Sınıf öğrencilerinin özgüven ve utangaçlık düzeylerine etkisini belirlemeyi amaçladığı araştırmasının sonucuna göre koro çalışmalarının; öğrencilerin utangaçlık ve özgüvenlerinde anlamlı düzeyde farklılık oluşturmadığı ancak deney grubunun kontrol grubuna göre özgüven ve iç özgüven son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir.

Üstün (2019), amatör korolarda yer alan bireyleri mental iyi oluş bakımından değerlendirmeyi amaçladığı araştırması sonucunda; katılımcıların yaşlarına göre mental iyi oluş düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı, caz müzik dinleyen katılımcıların mental iyi oluş puan ortalamaları ile diğer müzik türlerini dinleyenlerin mental iyi oluşları arasında farklılık olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Kaynak (2018), koro eğitiminin çocukların özgüvenlerine, sosyal ve kişisel gelişimlerine olan katkılarını, ebeveynlerin görüşleri doğrultusunda incelemeyi amaçladığı araştırmasında; maddi olarak iyi durumda olmayan çocuklara çalgılarla, oyun ve danslarla zenginleştirilerek 3 ay boyunca koro eğitimi verilmiştir. Çocukların katıldıkları koro çalışmalarının, öğrenme ve gelişim süreçlerine olan etkilerini belirlemek için de yirmi dokuz ebeveynle görüşülmüştür. Buna göre koro eğitimi; çocukların müzikal disiplin edinmelerini, solfej gibi teorik kazanımlar sağlamalarını ve aynı zamanda topluluk içinde kendilerini rahatça ifade etme becerileri kazanmalarını sağlamıştır.

Doğanarslan (2008), araştırmasında küçük yaşta koro eğitimi alan çocuklardaki zihinsel, duygusal ve psikolojik gelişimleri ortaya koymayı amaçlamıştır. Buna göre, küçük yaşta alınan müzik eğitiminde çocuk korolarının ne kadar önemli bir yeri olduğuna dikkat çekilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ile verilerin analizi yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Koro çalışmalarının mental iyi oluşa etkisini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmanın yürütülmesinde, nicel araştırma yöntemlerinden tek grup ön test-son test deneme modeli kullanılmıştır. 12 haftalık koro çalışmaları öncesinde ön test, sonrasında ise son test aynı çalışma grubuna uygulanmıştır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; 2024-2025 Eğitim-Öğretim Yılı'nda Hatay ili Kırıkhan ilçesi Coşkunöz Ortaokulu'nda 6., 7 ve 8. Sınıfta öğrenim görmekte olan, yaşları 11 ile 14 arasında değişen öğrenciler (n=22) oluşturmaktadır.

Bu araştırmada belirlenen süreç içerisinde öğrencilerle koro çalışmaları gerçekleştirilmesinin en temel nedeni uygulamadaki kolaylığı ve her çocuğun yetenekli ya da yeteneksiz fark etmeksizin bu oluşum içinde keyifle yer alabileceği öngörüsüdür. Korolar bilindiği gibi, müzik öğretmenlerinin oluşturabildiği en basit müzik topluluğu olma özelliğiyle hem genel hem de mesleki müzik eğitiminin önemli bir parçasıdır (Kaya, 2016, s. 2). Köse'ye (2004, s. 299) göre de bunun sebebi öğrencilerin hem müziksel ortama katılabilmelerindeki kolaylık hem de koronun bu yönüyle uygulanabilirlik düzeyinin yüksekliğidir. Bu nedenle, bir orkestra yerine koro kurmak tercih edilmiştir.

Buna göre, gönüllü öğrencilerden oluşan bir koro kurulmuş ve 20 Aralık 2024 ile 7 Mart 2025 tarihleri arasında haftada bir gün ders çıkış saatlerinde 80 dakika süresince bu öğrencilere koro şarkıları öğretilmiştir. Koro şarkılarının seçiminde değerler eğitimi baz

alınarak; güçlü mesajlar veren, çocukları motive edecek ve demoralize etmeyecek özellikte olmalarına özen gösterilmiştir.

Bu süreçte koro çalışmaları, planlı programlı olarak hem disiplinli hem de sevgi dolu bir anlayışla ele alınmış, öğrenci gelişimleri not edilmiş, şarkıları onlar için ilginç kılacak ortamlar oluşturulmuştur. Demokratik bir anlayışla, öğrencilerin isteklerine karşılık verilmiş, derse girmeden önce gerekli hazırlıklar yapılmış, dersliğin düzeni sağlanmış, şarkılarla ilgili gerekli bilgiler ve videolar hazırlanmış, koro çalışmaları sırasında öğrencilerin motivasyonlarını yükseltecek tavır içinde olmaya özen gösterilmiştir.

Tablo 1. Koro Çalışmalarında Öğretilen Şarkı ve Marşlar

Sıra No	Şarkı Adı	Bestecisi
1	Orda Bir Köy Var Uzakta	M. Ceyhan
2	Mavi Gezegen	Y.Durak
3	Bilmece	Y.Aksoy
4	Pazara Gidelim	M.Sun
5	Bir Dünya Bırakın	S. Aydoğan
6	Yeni Yıl	S.Egüz
7	Meyveler Kanonu (Mango)	Anonim
8	Zımtarelelli	M.Sun
9	23 Nisan	H.B. Yönetken
10	Gezsen Anadolu'yu	E.Okuyay
11	Tebessüm	F.Peşmen
12	İstiklal Marşı	O.Z.Üngör
13	Atam	Z. Aydınlan
14	Gençlik Marşı	F. Körling
15	Sen Varsın Hep Öğretmenim	Y. Elmas
16	Hoş Gelişler Ola	Anonim
17	İzmir Marşı	Anonim
18	Güçlükleri Yeneceğiz	C.Akın
19	Parla	N.Ender
20	İleri Marşı	F.Canselen

Araştırmanın uygulama aşamasından bölümlerin yer aldığı videoya şu linkten ulaşılabilir:

<https://studio.youtube.com/video/GV5GEfKJTJs/edit>

Tablo 2. Örnek Koro Çalışma Planı

Tarih: 12.20.2024 (Birinci Hafta)	
Konu: Orda Bir Köy Var Uzakta ve Mavi Gezegen Şarkılarının Öğretimi	
Süre: 80 dk	
Öğretim Yöntemleri: Gösterip Yaptırma, Problem Çözme, İş birlikli Öğrenme,	
Kullanılan Materyaller: Bilgisayar, Projeksiyon, Akıllı Tahta, Şarkının Videoları	
Kullanılan Eşlik Çalgıları: Gitar	
Giriş (Excite) 10 dk	➤ Isınma Egzersizleri ➤ Şarkıların Videolarının İzlenmesi ➤ Öğrencilerin Dikkatini Çekmek İçin Sorular Yöneltilmesi ➤ Örnek Sorular: Şarkıların Sözleri Ne Anlatıyor? ➤ Şarkılar Hüzünlü mü Neşeli mi?
Keşif (Explore) 15 dk	➤ Şarkılarla İlgili Genel Bilgilerin Verilmesi ➤ Şarkıların Notalarının ve Sözlerinin İncelenmesi
Açıklama (Explain) 25 dk	➤ Şarkıların Notalarının ve Sözlerinin Deşifre Edilmesi ➤ Eğitimcinin Şarkıları Çalarak Söylemesi ve Öğrencilerin Tekrar Etmesi
Ara 5 dk	
Derinleşme (Elaborate) 15 dk	➤ Şarkılardaki Hataların Düzeltilmesinin Ardından Tekrarlanması ve Pekiştirilmesi
Değerlendirme (Evaluate) 10 dk	➤ Öğrencilerin Öğrendikleri Şarkıları Seslendirmesi ➤ Eğitimcinin Şarkıların Seslendirilmesine Yönelik Geri Dönüt Vermesi

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmadaki veriler, kişisel bilgi formu ile Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği (WEMİÖÖ) ile elde edilmiştir. Bu ölçek, Tennant vd. (2007) tarafından geliştirilmiş olup; Türkçe'ye Keldal (2015) tarafından çevrilmiştir (Bkz. Ek 2). Ölçek 14 maddelik olup; her biri psikolojik durumu ifade eden cümlelerden oluşmaktadır. Katılımcıların cevapları da 5'li Likert üzerinden değerlendirilmektedir. Kişisel bilgi formu ise; öğrencinin yaşı, sınıfı, kardeş sayısı, kaldığı evin depremde aldığı hasar durumu, ebeveynlerinin sağ olup olmama, çalışıp çalışmama ve eğitim durumu gibi sosyodemografik özelliklerini sorgulayan soruları içermektedir.

Araştırmada öncelikle WEMİÖÖ'nin geçerli olup olmadığı incelenmiştir. Geçerlik, ölçmede ölçülmek istenen durumun başka unsurlarla karıştırılmadan ölçülebilmeye olma derecesini ifade etmekte olup (Karasar, 2011, s. 151); ölçülmek istenen kavram soyutsa, bu, yapı geçerliğini ortaya koyarak doğru bir şekilde gerçekleşir (Büyüköztürk, 2011, s. 168). Bu nedenle mental iyi oluş ölçeğinin faktör analizi yapılmıştır (Bkz. Ek 3). Daha sonra yapılan ölçümlerin güvenilirliği test edilmiştir (Bkz. Ek 3). Güvenirlik, geçerlik için ön koşul

niteliğinde olup; bir ölçümün rastlantısal hatalardan arınarak her zaman aynı sonucu vereceğinin bir göstergesidir (Balcı, 2010, s. 108). Ölçeğin güvenilirliğini test etmek için Cronbach Alfa'dan faydalanılmıştır (Bkz. Ek 3).

Araştırmada kullanılan WEMİÖÖ'nin, pilot uygulama sonrasında, toplam varyans analizi incelendiğinde K=14 maddenin tek faktör altında toplandığı ve bu faktörün ölçeğe ilişkin açıkladığı varyansın 68.212 olduğu belirlenmiştir. KMO testi %82,3 (,823)' tür. $82,3 > ,050$ olduğu için veri seti faktör analizi için uygundur. Bartlett testi incelendiğinde de $p < ,05$ olduğu görülmekte, bu da değişkenler arasındaki yüksek korelasyon olduğunu göstermektedir. Component Matrix tablosuna bakıldığında, on dört maddenin hepsinin birinci faktör yük değerlerinin ,718 ve üzerinde olduğu görülmektedir. Bu durum, ölçeğin genel bir faktöre sahip olduğunu göstermektedir. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik değerinin ise ,921 olduğu tespit edilmiştir. Bu bölümle ilgili verilerin olduğu bütün tablolar Ek 3'te yer almaktadır.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırmada, WEMİÖÖ'nden elde edilen bütün veriler sosyal bilim araştırmacıları tarafından sıklıkla kullanılan SPSS (Statistical Package for Social Sciences) paket programı (Büyüköztürk, 2011, s. 9) aracılığıyla değerlendirilmiştir. Bu bölümle ilgili verilerin olduğu tablolar Ek 4'te yer almaktadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmadaki çalışma grubunun demografik bilgileri ile ön test ve son test olarak iki kez uygulanan mental iyi oluş ölçeğinden elde edilen verilerin analizi yer almaktadır.

4.1. Çalışma Grubunun Demografik Özelliklerine Yönelik Bulgular

Bu bölümde çalışma grubuna yöneltilen; “yaşınız, sınıfınız, ailenizin gelir düzeyi, evinizin hasarlı olma durumu, ebeveynlerinizin hayatta olma durumu, ebeveynlerinizin çalışma durumu, kardeş sayınız” sorularına verdikleri cevaplardan oluşan ve onların demografik özelliklerini temsil ettiği düşünülen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 3. Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri

Değişken		n	%
1.Yaş	11	1	4,5 %
	12	10	45,5 %
	13	8	36,4 %
	14	3	13,6 %
		22	100%
2.Sınıf	6	11	50,0 %
	7	7	31,8 %
	8	4	18,2 %
		22	100%
3.Aile Gelir Düzeyi	Düşük	1	4,5 %
	Orta	19	86,4 %
	Yüksek	2	9,1 %
		22	100%
4.Ev Hasar Durumu	Hasarsız	4	18,2 %
	Az Hasarlı	9	40,9 %
	Çok Hasarlı	9	40,9 %
		22	100%
5.Ebeveyn Hayatta Olma Durumu	Annem Vefat Etti	0	0 %
	Babam Vefat Etti	1	4,5 %
	Her İkisi de Vefat Etti	0	0 %
	Her İkisi de Sağ	21	95,5 %
		22	100%
6.Ebeveyn Çalışma Durumu	Annem Çalışıyor-Babam Çalışmıyor	1	4,5 %
	Annem Çalışmıyor-Babam Çalışıyor	17	77,3 %
	Her İkisi de Çalışmıyor	0	0 %
	Her İkisi de Çalışıyor	4	18,2 %
		22	100%
7.Kardeş Sayısı	1 Kardeşim Var	5	22,7 %
	2 Kardeşim Var	6	27,3 %
	3 Kardeşim Var	7	31,8 %
	4 Kardeşim Var	4	18,2 %
		22	100 %

Tablo 3'te görüldüğü gibi;

1. Öğrencilerin %45,5'inin 12 yaşında, %36,4'ünün 13 yaşında, %13,6'sının 14 yaşında ve %4,5'inin 11 yaşında olduğu görülmektedir. Bu dağılım, öğrencilerin büyük çoğunluğunun 12 ve 13 yaş aralığında yoğunlaştığını, 11 ve 14 yaş grubundaki katılımcıların ise daha düşük oranlarda yer aldığını göstermektedir.
2. Öğrencilerin %50' sinin 6. sınıfta, %31,8'inin 7. sınıfta ve %18,2'sinin 8. sınıfta olduğu görülmektedir. Bu dağılım, örnekleme en fazla temsil edilen grubun 6. sınıf

öğrencileri olduğunu, 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin ise daha düşük oranlarda yer aldığını göstermektedir.

3. Öğrencilerin ailelerinin, %86,4'ünün orta gelir düzeyine, %9,1'inin yüksek gelir düzeyine ve %4,5'inin düşük gelir düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Bu dağılım, örneklemdeki öğrencilerin büyük çoğunluğunun orta gelir seviyesine mensup ailelerden geldiğini, düşük ve yüksek gelir düzeyine sahip öğrencilerin ise daha az temsil edildiğini göstermektedir.
4. Öğrencilerin %18,2'sinin evinin hasarsız olduğu, %40,9'unun evinin az hasarlı olduğu ve %40,9'unun evinin çok hasarlı olduğu görülmektedir. Bu dağılım, öğrencilerin önemli bir kısmının (%81,8) deprem nedeniyle evlerinde farklı düzeylerde hasar yaşadığını, yalnızca küçük bir grubun (%18,2) evinin hasar almadığını göstermektedir. Özellikle çok hasarlı ve az hasarlı evlerin toplam oranının yüksek olması, depremden etkilenen öğrenci sayısının dikkate değer düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır.
5. Öğrencilerin %95,5'inin her iki ebeveyninin de hayatta olduğu, %4,5'inin babasının vefat ettiği görülmektedir. Annesi vefat eden veya her iki ebeveyni de vefat etmiş olan öğrenci bulunmamaktadır. Bu sonuçlar, örneklemdeki öğrencilerin büyük çoğunluğunun ebeveynlerinin hayatta olduğunu göstermektedir.
6. Öğrencilerin %77,3'ünün babasının çalışıp annesinin çalışmadığı, %18,2'sinin her iki ebeveyninin de çalıştığı ve %4,5'inin annesinin çalışıp babasının çalışmadığı görülmektedir. Her iki ebeveyni de çalışmayan öğrenci bulunmamaktadır. Bu dağılım, örneklemdeki ailelerin büyük çoğunluğunda babanın çalışan, annenin ise çalışmayan birey olduğunu göstermektedir.
7. Öğrencilerin %31,8'inin üç kardeşi, %27,3'ünün iki kardeşi, %22,7'sinin bir kardeşi ve %18,2'sinin dört kardeşi olduğu görülmektedir. Bu dağılım, öğrencilerin büyük çoğunluğunun iki veya üç kardeşe sahip olduğunu, dört kardeşi olan öğrencilerin ise daha düşük oranda yer aldığını göstermektedir.

Özet olarak, çalışma grubunun ağırlıklı olarak 6. sınıf öğrencilerinden oluştuğu, bu öğrencilerin orta gelir seviyesine mensup ailelerden geldiği, evlerinin genel olarak az veya çok hasarlı olduğu, ebeveynlerinin genel olarak hayatta olduğu, babalarının çalışıp annelerinin çalışmadığı ve dört kardeş oldukları belirlenmiştir.

4.2. Ön ve Son Test Sonuçlarına Yönelik Bulgular

Verilerin analizinde ilk aşama olarak, çalışma grubunun mental iyi oluş puanlarının normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır.

Tablo 4. Normallik Testi

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
FARK (Ön test-Son test)	,129	22	,200*	,960	22	,491

Tablo 4'te görüldüğü gibi "fark" (Öntest - Sontest) değişkeninin normal dağılıma uygun olduğunu göstermektedir. Bu sonuç, bu değişkenle yapılacak parametrik test olan Paired-Samples t-testi için normal dağılım varsayımının karşılandığı anlamına gelmektedir. Aşağıda bu test grubuna yönelik bulgular yer almaktadır.

Tablo 5. Paired-Samples T Testi Sonuçları

<i>Paired Samples Statistics</i>					
		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	SONTEST	61,91	22	7,696	1,641
	ÖNTEST	54,05	22	8,797	1,875

<i>Paired Samples Test</i>								
Paired Differences								
		Std. Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference		t	Sig. (2-tailed)
Pair 1	SONTEST-ÖNTEST	7,864	8,408	1,793	4,136	11,592	4,387	21 ,000

t(21)= -4,387; p<0,05

<i>Paired Samples Effect Sizes</i>						
		Standardizer ^a		Point Estimate	95% Confidence Interval	
					Lower	Upper
Pair 1	SONTEST - ÖNTEST	Cohen's d	8,408	,935	,424	1,431
		Hedges' correction	8,562	,918	,416	1,405

Tablo 5'te görüldüğü gibi, p<0,05 olduğundan H₀ hipotezi reddedilir (H₀: Koro eğitimi alan öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında fark yoktur. H₁: Koro eğitimi alan

öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında fark vardır). Buna göre son test puanlarının ön test puanlarına göre anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca Tablo 5’te görüldüğü gibi Cohen’s d değeri 0,8’den büyük olduğu için, etki “büyük” olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, koro çalışmalarının depremzede çocuklar üzerinde güçlü bir olumlu etkiye sahip olduğu ortaya konulmuştur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda varılan sonuçlar, sonuçların benzer araştırmalarla olan ilgisi ve sonuçlara yönelik önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonucuna göre koro çalışmalarının, depremzede çocukların mental iyi oluş puanları üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve büyük bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir ($p < 0,05$, $d = 0,935$). Ön test ve son test arasındaki fark anlamlı olup; öğrencilerin eğitim sonrası puanlarının önemli ölçüde arttığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar, koro eğitiminin depremzede öğrencilerin mental iyi oluşlarına katkı sağlayabileceğini göstermektedir.

Aral (2023), depremden sonra oluşması muhtemel travmatik problemlerin çözümünde; çocukların kültür, sanat, oyun içerikli aktivitelere katılmalarının stres ile başa çıkmalarında ve normale dönmelerinde yardımcı rol oynayacağını ifade etmiştir. Mahmoudi-Gharaei ve diğerleri (2006), depremden etkilenen küçük çocuklara on iki seanslık grup oyun terapisini bilişsel-davranışçı yaklaşımla uygulamış ve çocuklardaki travma sonrası stres bozukluğu, kaygı ve davranışsal boyuttaki olumsuz hareketlerin azaldığını ortaya koymuştur. Öztürk ve Kırca (2023), depremden etkilenen ve ebeveynlerini kaybeden çocukların duygusal, fiziksel ve zihinsel temel ihtiyaçları giderildikten sonra, yaşamlarının normalleşmesinde spor ve oyun aktivitelerine katılmalarının desteklenmesinin psiko-sosyal açıdan faydalı olacağını belirtmiştir. Çiçek ve diğerleri (2023) depremden etkilenen sporcuların ve çocukların, takım sporlarıyla ya da bireysel sporlarla aktif ilgilenmelerinin, yaşadıkları depremin travmatik etkilerini aza indirebileceğini ifade etmişlerdir.

Doğanarslan (2008), koro çalışmalarına katıldıktan sonra çocukların çevreleriyle ve arkadaşlarıyla daha rahat iletişim kurdukları, ebeveynlerden alınan veriler de koro eğitiminden sonra çocukların daha mutlu olduklarını ifade ettikleri, koro eğitimiyle birlikte çocuklardaki hafıza ve algılama yeteneğinin geliştiği, dili doğru ve etkin kullanabilme

konusunda koro eğitiminin çok etkili olduğu belirlenmiş, öğrencilerin koro çalışmalarına katılmalarının diğer derslerindeki başarılarını da artırdığı gözlenmiş, koro çalışmalarıyla birlikte çocukların zamanlarını daha iyi değerlendirdiği sonucuna ulaşılmıştır. Kaynak'ın (2018) araştırmasında da ebeveynler, çocuklarının koro çalışmalarına gitmeden önce hazırlık yaparak disiplin kazandıklarını, çalışma sonrasında şarkıları mutlu bir şekilde tekrar ettiklerini ve bunun diğer derslerine de olumlu yönde katkıda bulunduğunu, verilen sorumlulukları, görevleri ve ödevleri zamanında yerine getirdiklerini, çalışma düzenlerinin olumlu yönde değiştiğini, kendilerini daha rahat ifade ettiklerini, topluluk karşısında daha özgüvenle şarkı söylediklerini, hatta katılımcılardan biri küçük yaşta sigaraya başlamış çocuğunun koro eğitimi sonrasında, bu çalışmanın gereklerini yerine getirebilmek için sigara alışkanlığını sonlandırdığını ifade etmiştir.

5.2. Öneriler

Araştırmada koro eğitiminin depremzede öğrencilerin mental iyi oluşlarına olumlu katkısı olduğu belirlenmiştir. Bu nedenle, başta deprem bölgesi olmak üzere;

Milli Eğitim'e bağlı eğitim kurumlarında, her sınıf ve yaş grubuna uygun korolar oluşturulup, oluşturulan bu korolarla ders dışı etkinlikler ve konserler yapılması,

Koro eğitiminin ruhsal olarak sağlayacağı somut yararlar konusunda okul yöneticilerinin, okuldaki psikolojik danışmanların ve ailelerin bilgilendirilmesi ve dolayısıyla koro eğitiminin psikolojik ya da mental iyi oluşla ilgisine dikkat çekilmesi,

Çocukların aileleriyle görüşülüp koro çalışmalarının evde de desteklenmesi, ailelerin çocuklarındaki değişimi gözlemlemesi ve geri bildirim vermesinin sağlanması,

Korolara katılım konusunda toplumu bilinçlendirici çalışmalar ve konuyla ilgili bilgilendirme toplantıları yapılması,

Çocuk koroları için dağarcıklar hazırlanması, bestecilerin Türkçe sözlü çocuk şarkılarının, ilgili telif hakları gözetilerek bütün müzik öğretmenlerinin ulaşabileceği platformlarda yer alması ve dolayısıyla şarkılara ulaşılabilirlik sorununun çözülmesi,

Bestecilerin teşvik edilerek, ülke çapında ödüllü çocuk şarkıları yarışmaları düzenlenmesi ve kamuda yaygın olarak tanıtımının gerçekleştirilmesi,

Şehirlerin kültürel dinamiklerine etki eden ve koro müziğine yönelik ilgiyi geliştirmesi beklenen koro festivallerinin yaygınlaştırılması önerilebilir. Ayrıca buna benzer çalışmalarda

şarkılar; değerler eğitimine, çocukların yaş grubuna ve duygusal olgunluklarına uygun seçilmelidir. Bu uygunluk durumu oluşmadığında, hem çocukların şarkı söylemeye karşı olumsuz bir tutum geliştirmesine, hem de koro çalışmalarına yönelik motivasyonlarının düşmesine neden olabilir. Bundan dolayı, koro çalışmalarında şarkı seçimine çok dikkat edilmelidir.

Bu araştırma, koro çalışmalarının depremzede çocukların mental iyi oluşuna etkisinin belirlendiği bir araştırmadır. Ancak çalışma grubunun sınırlılığı nedeniyle ülke genelindeki depremzede öğrencileri kapsayan sonuçlar elde edilememiştir. Bu araştırmanın daha da geliştirilebilmesine yönelik olarak da şu önerilerde bulunulabilir:

Araştırmacıların buna benzer çalışmaları farklı bölgelerdeki depremzede öğrencilerle gerçekleştirmeleri önerilebilir. Koro çalışmalarının farklı bölgelerdeki ve farklı yaş gruplarındaki depremzede gruplarla yapılması, bu gibi deneysel çalışmaların gücünü destekleyecektir.

Araştırmacıların mental iyi oluşun; özsaygı, sosyal bağlantı, umut, stres düzeyi vb. farklı boyutlarını ayrı ayrı ele alarak alt hipotezler geliştirmeleri önerilebilir.

Bu araştırmada kontrol grubu olmayıp, tek grup ön test son test deneysel desen kullanıldığı için, varılan sonuçlar çalışmanın metodolojik olarak sınırlı kalmasına neden olmuştur. Bu nedenle gelecekte benzer uygulamalar yapacak olan araştırmacıların, deney ve kontrol gruplu deneysel tasarıma yönelmeleri önerilebilir.

Araştırma tek boyutlu olup; yalnızca deneysel desen kullanılmıştır. Bu gibi araştırmaların daha derinlikli ve zengin olabilmesi için gelecekteki araştırmacılara “yarı deneysel” ya da “karma yöntemli” tasarımlar önerilebilir. Araştırmalara nitel bir boyut da eklenip, öğrencilerden görüşme ve gözlem formları aracılığıyla çalışma ile ilgili duygu ve düşüncelerinin neler olduğuna dair bulgular derlenebilir.

Sanat temelli iyileşme, müzik terapisi gibi disiplinler de eklenerek, depremzede öğrencilerde hedefe ulaşmak için terapötik ilişki içerisinde kanıta dayalı müzik müdahale programlarının devreye girmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- AFAD. (2014). Müdahale, iyileştirme ve sosyoekonomik açıdan Van depremi 2011. AFAD Yayınları.
- Aka, M. (2023). Deprem afeti sonrası psikososyal sorunların iyileştirilmesine yönelik manevi müdahaleler. *Pamukkale Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 10(2), 407-434. <https://doi.org/10.17859/pauifd.1327899>
- Akay, G., Oğuzhan, H. ve Güdücü Tüfekçi, F. (2024). Kahramanmaraş depremi sonrası üniversite öğrencilerinde algılanan stres düzeyleri ile öznel iyi oluş durumları arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Journal of University Research*, 7(1), 40-47. <https://doi.org/10.32329/uad.1358958>
- Apaydın, M. (2006, 4-6 Ekim). Çocuk ve gençlik korolarının, toplumun kültürel gelişimindeki yeri ve önemi. [Bildiri sunumu]. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu, Ankara, Türkiye.
- Apaydın, K. (2014). Türkiye’de koro alanında yazılmış lisansüstü tezlere bir bakış. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 4(8), 61-66. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/odusobiad/issue/27572/290141>
- Aral, N. (2023). Depremin çocuklara etkileri. *Çocuk ve Gelişim Dergisi*, 6(11), 93-105. <https://doi.org/10.36731/cg.1299175>
- Avşaroğlu, Z. (2017). Bir dönem boyunca verilen pozitif psikoloji dersinin öğrencinin mental iyi oluş ve kişisel iyi oluşlarına etkisinin incelenmesi. (Tez No. 485477) [Yüksek Lisans Tezi, Üsküdar Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aytekin, S. (2024). Sosyal-duygusal gelişim ve anksiyete açısından koro eğitiminin ortaokul öğrencileri üzerindeki rolü. (Tez No. 880447) [Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aytimur, R.G. (2009). Çocuk korolarında uygulanması gereken ses eğitimi çalışmaları üzerine bir model önerisi. (Tez No. 485477) [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Balcı, A. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. (Sekizinci baskı). Pegem A Yayıncılık.
- Bulut, B., Öksüzöğlu, M. K. ve Elçi Öksüzöğlu, İ. (2024). “Birlikte aşacağız, bilimle başaracağız!” TÜBİTAK 4007 bilim şenliğinin depremzede öğrencilerin bilimsel tutum ve bilim şenliğine yönelik tutumlarına etkisi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 414-429. <https://doi.org/10.33437/ksusbd.1456554>
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. (On dördüncü baskı). Pegem A Yayıncılık.
- Çağlar, B. (2022). *Koro eğitimi etkinliklerinin 6.sınıf öğrencilerinin özgüven ve utangaçlık duyguları üzerine etkileri*. (Tez No. 762565) [Yüksek Lisans Tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Çayırıcı, S. N. ve Beldağ, A. (2024). Depremzede ortaokul öğrencilerinin değer kavramına ilişkin farkındalıkları. *Sosyal Bilimler ve Değerler Eğitimi Dergisi*, 5(1), 166-177. <https://doi.org/10.29329/jsve.2024.1097.8>
- Çevik, S. (2019). *Koro eğitimi ve yönetimi*. (Üçüncü Baskı). Müzik Eğitimi Yayınları.
- Çiçek, H., Ayhan, R., ve Şenol, M. R. (2023). *Wushu-kungfu Türkiye şampiyonasına katılan depremzede sporcuların travma ve zihinsel dayanıklılık düzeyleri* (Birinci Baskı). Bilgin Kültür Sanat Yayınları.
- Doğanarslan, E. (2008). *Koro eğitiminin çocuk gelişimi üzerindeki etkileri*. (Tez No. 220391 [Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Doğru, M. ve Karataş, K. (2024). Öğretmenlerin bakış açısıyla depremzede öğrencilerin yaşadıkları sorunlar. *Journal of Turkic Civilization Studies*, 5(2), 261-289. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jtcs/issue/88656/1532967>
- Döş, B., Gürbüz, Ç. ve Teres, M. (2019). Ortaöğretim öğrencilerinin koro dersine yönelik motivasyonlarının ve görüşlerinin incelenmesi. *Disiplinler arası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 127-138. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jier/issue/51263/578333>
- Egüz, S. (1999). *Toplu ses eğitimi I*. Doğu Matbaacılık ve Tic. Ltd. Şti.

- Elçi, G., Genc, A., Yaşartürk, F. ve Aktaş, A. K. (2023). Fiziksel aktivitenin depremzede çocuklar üzerindeki etkileri hakkında ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Mediterranean Journal of Sport Science*, 6 (1-Cumhuriyet'in 100. Yılı Özel Sayısı), 1123-1133. <https://doi.org/10.38021/asbid.1374670>
- Erkmen Hadi, G., Balcı Şen, M. ve Havuz, Y. (2022). Üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluşlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 13-20. <https://doi.org/10.46385/tsbd.1032636>
- Ersoydan, M. Y. ve Köse, H. S. (2010). Müzik eğitim anabilim dalı koro yöneticilerinin en çok tercih ettikleri çağdaş türk koro müziği eserleri. *EJournal of New World Sciences Academy*, 5(4), 192-198. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/186589>
- Ertürk, A., Keskinçilic, K., Sultan, B. ve Zafer Güneş, D. (2016). Duygusal emek ve psikolojik iyi oluş: bir yordayıcı olarak yönetsel destek algısı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1723-1744. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuefd/issue/28550/304594>
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Yelkentepe Yayın.
- Eskioğlu, I. (2003, 30-31 Ekim). *Müzik eğitiminin çocuk gelişimi üzerindeki etkileri* [Bildiri sunumu] Cumhuriyetimizin 80. yılında müzik sempozyumu, Malatya, Türkiye.
- Geyik, M. (2024). *Depremzede olan ve olmayan ergenlerin öznel iyi oluşları ile gelecek beklentileri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Hatay ili örneği*. (Tez No. 833935) [Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Gökçe, M. (2007, 10-15 Eylül). *Koro müziğinin toplumsal işlevleri açısından Türkiye Korolar Şenliği'nin kazandırışları üzerine genel bir değerlendirme*. [Bildiri sunumu]. 38. ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, Ankara, Türkiye
- Gözen, G. A. (2010). *Amaçları bakımından farklı yapılanmış çok sesli korolarda koristlerle koro şefi arasındaki iletişimin incelenmesi* (Tez No. 277978) [Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Güler, N. (2008). *Müzikle çocuk eğitimi*. (Birinci baskı). Hepsi Çocuk Yayınları.
- Hobfoll, S. E. (1998). *Stress, culture, and community: the psychology and philosophy of stress*. New York: Springer

- Kadioğlu, M. (2008). Modern, bütünleşik afet yönetimi temel ilkeleri, M. Kadioğlu, E. Özdamar (Ed.) *Afet zararlarını azaltmanın temel ilkeleri* içinde (s. 1-34). JICA Türkiye Ofisi Yayınları.
- Karabacak Çelik, A. (2023). Deprem sonrası travma belirtileri, umut ve iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. *TRT Akademi*, 8(18), 574-591. <https://doi.org/10.37679/trta.1275268>
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi*. (Yirmi ikinci baskı). Nobel Yayıncılık.
- Kaya, Z. (2014). Koro eğitiminde yapılandırmacı yaklaşımın tutum, öz yeterlik algısı ve akademik başarıya etkisi,” *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, (1), 52–62. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/inujgse/issue/8717/108868>
- Kaya, Z. (2016). Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin koro dersine yönelik tutum, özyeterlik algısı ve akademik başarılarının incelenmesi. *Current Research in Education*, 2(1), 1-16.
- Kaynak, T. (2018). Çoksesli koro eğitiminin çocukların sosyal gelişimlerine olan etkileri hakkında ebeveyn görüşleri. *EKEV Akademi Dergisi* (74), 339-346. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2559630>
- Keldal, G. (2015). Warwick-Edinburgh mental iyi oluş ölçeği'nin türkçe formu: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *J Happiness Well-Being*, 3, 103-115. <https://toad.halileksi.net/olcek/warwick-edinburgh-mental-iyi-olus-olcegi/>
- Kılınç, M. (2017). Psikolojik iyi oluş yordayıcıları olarak özyeterlik ve etkileşim kaygısı. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(13), 207-216. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/inesj/issue/40066/476692>
- Kırbaş, Z. Ö. (2024). Kahramanmaraş depreminden etkilenen ergenlerin iyi oluş düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi*, 14(1), 150-156. <https://doi.org/10.31020/mutftd.1364500>
- Kocabaş, A. (2004). Müzik eğitiminin çoklu zekâ alanlarına etkisi ve köy enstitüleri, *Yeniden İmece Dergisi*, (4), 53-57. https://www.muzikegitimcileri.net/bilimsel/makale/A-Kocabas_1.html

- Köse, S. (2004,7-10 Nisan). *Koro başarımlı gücünün artırılması için bireysel ses eğitiminin gerekliliği* [Bildiri sunumu]. 1924–2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu, Isparta, Türkiye
- Mahmoudi-Gharaei, J., Bina, M., Yasami, M. T., Emami, A., ve Naderi, F. (2006). Group play therapy effect on Bam earthquake related emotional and behavioral symptoms in preschool children: a before-after trial. *Iranian journal of Pediatrics*, 16(2), 137-142. <https://utoronto.scholaris.ca/items/432b1cee-cbb6-470f-850f-00eaa462a1d7>
- Merve, A. ve Özsezer, G. (2021). Depremden etkilenen çocuk ve ergenlerin ruhsal durumu ve hemşirelik yaklaşımı. *Acil Yardım ve Afet Bilimi Dergisi*, 1(1), 22-27. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/eadsjrn/issue/75976/1256866>
- Nart, S. D. (2010). Deşifre şarkı söyleme ve koro eğitimine katkıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2(2), 134-142. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/makusobed/issue/19434/206670>
- Nichols, B. E. ve West, J. J. (2023). How to (Re) Build the Secondary School Choir: Cues from a Recent Case Study. *Choral Journal*, 64(1), 49–51. <https://www.jstor.org/stable/27298368>
- Okyay, E. (2001, 1-3 Kasım). *Ezgi'nin serüveni ve koro kültürü hakkında*. [Bildiri sunumu]. I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu, Ankara, Türkiye.
- Önder, F. C. ve Mukba, G. (2017). Üniversite öğrencilerinde umut ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkide yaşam amacının aracı rolü. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 62, 103-116. doi:10.9761/JASSS7246
- Özata, E. (2010). *Ülkemizde çocuk korolarının yapılandırılmasının ve eğitim süreçlerinin uygulama durumunun analizi*. (Tez No. 263494) [Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özen, Ç. (2025) *Isınma ve kaynaştırma oyunları ile zenginleştirilmiş koro eğitiminin öğrencilerin iyi oluş durumları ve sosyal kaygı düzeylerine etkisi* [Yüksek Lisans Tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özmen, S., Gül, M. K., Sertkaya, B. ve Demirci, E. (2024). Kahramanmaraş depremi sonrasında depremzede çocuklarda görülen psikiyatrik bulgular, sosyodemografik özellikler, akut stres belirtileri. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 31(2), 168-173. doi.org/10.4274/tjcamh.galenos.2024.58561

- Özmete, E. (2016) Evli kadınlar ve erkekler için psikolojik iyi oluş ölçeğinin Türkçeye uyarlaması, *Bilgi Dergisi*, 78, 361-392.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/bilig/issue/48705/619712>
- Öztürk, M., ve Kırca, M. (2023). *Kahramanmaraş merkezli depremler sonrası için akademik öneriler*. Özgür Yayınları
- Polat, E (2024). *Depremzede bireylerde psikolojik iyi oluş ve tanrı algısı üzerine bir araştırma: Kahramanmaraş depremi örneği* (Tez No. 908124) [Yüksek Lisans Tezi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sarı, T. ve Yıldırım, M. (2017). Pozitif bir karakter gücü olarak şükür: mental iyi oluş ve bazı demografik değişkenlerle ilişkisinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 62, 13-32. doi:10.9761/JASSS7249
- Sarı, T. ve Çakır, S. G. (2016). Mutluluk korkusu ile öznel ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(25), 222-229.
http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/25.tugba_sari.pdf
- Şanal, A. M. (2011). *Çoksesli koroda şarkı söylemenin psikolojik ve fizyolojik etkileri*. (Tez No. 278842) [Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şendurur, Y. ve Barış, D. A. (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1).
<https://doi.org/10.17693/yunus.21364>
- Şenol, A.F. (2023, 4-6 Nisan). *Kahramanmaraş depremleri (6 Şubat 2023) sonrası Hatay ilindeki yapıların hasar durumlarının değerlendirilmesi* [Bildiri sunumu]. 2nd International Conference on Engineering, Natural and Social Sciences, Konya, Türkiye
- Tarman, S. (2016). *Müzik eğitiminin temelleri* (İkinci baskı). Müzik Eğitimi Yayınları.
- Telef, B. B. (2013). Psikolojik iyi oluş ölçeği: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3), 374-384.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/hunefd/issue/7791/101929>

- Tennant, R., Hiller, L., Fishwick, R., Platt, S., Joseph, S., Weich, S., Parkinson, J., Secker, J. ve Stewart-Brown, S. (2007). The warwick-edinburgh mental well-being scale (wemwbs): development and uk validation. *Health and Quality of Life Outcomes*, 5(1), 50-63. doi:10.1186/1477-7525-5-63.
- Töreyin, A. M. (2001, 1-3 Kasım). *Müzik eğitimi anabilim dallarının ses eğitimi alan derslerinde karşılaşılan sorunlar ve müzik öğretmenliğine etkileri* [Bildiri sunumu] I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu, Ankara, Türkiye
- Türkmen, E. F. ve Pancar, A. (2018). Koro eğitiminde Dalcroze yönteminin müziksel algı ve bilgilenme öğrenme alanı açısından değerlendirilmesi, *AMADE Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 4(8), 12-35 <https://doi.org/10.5578/amrj.67096>
- Türksoy, E., Karabulut, R. ve Gürbüz, M. (2023). Deprem nedeniyle nakil gelen öğrencilerin sınıflarına kabul durumlarının belirlenmesi. *Kayseri Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 15-26. <https://doi.org/10.51177/kayusosder.1293450>
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik, insan ve sanat eğitimi*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2001, 1-3 Kasım). *İnsan, müzik, koro ve koro eğitiminin temelleri* [Bildiri sunumu] I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu, Ankara, Türkiye
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi*. Evrensel Müzikevi.
- Uluğbay, S. (2013). Müzik eğitiminin çocuk zekâsına olan etkileri. *Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 1025-1034. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/210008>
- Uslu, M. (2007, 10-15 Eylül). *Müzik eğitiminin kişilik ve sosyal gelişme açısından değerlendirilmesi* [Bildiri sunumu]. 38. ICANAS Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, Ankara, Türkiye
- Ünaldı, G. (2023). Üniversite öğrencilerinin deprem sonrası eğlence amaçlı spor kaynaklı iyilik hallerinin belirli değişkenler doğrultusunda belirlenmesi. *Yalova Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 107-117.

- Üstün, S. (2019). *Sosyal bir topluluk olan amatör çoksesli korolarda yer alan bireylerin mental iyi oluş durumları*. (Tez No. 579925) [Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yadigaroglu, Z. (2021a). Yapılandırmacı öğrenme kuramına dayalı koro dersi tasarlanması. *M. Çelikten (Ed.) Eğitim bilimleri alanında uluslararası araştırmalar VII* içinde (s.73 -99) Eğitim Yayınevi.
- Yadigaroglu, Z. (2021b). Koro performansı değerlendirme ölçeği geliştirme çalışması. Ş. Koca, P. Erten (Ed.) *Eğitim bilimlerinde araştırma ve değerlendirmeler* içinde. (s. 55-72) Gece Kitaplığı.
- Yadigaroglu, Z. (2022). Koro eğitiminde kullanılan ısınma egzersizi kitaplarının incelenmesi. O. Zahal (Ed.) *Eğitim bilimlerinde teori ve araştırmalar* içinde (s. 87 - 117). Serüven Yayınevi.
- Yanardağ, R. (2024). Konteyner kentte yaşayan depremzede ergen bireylerin temel sorun ve ihtiyaçlarının keşfedilmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 28(1), 1-22. <https://doi.org/10.20296/tsadergisi.1369894>
- Yener, S. (2001, 1-3 Kasım). *Türkiye’deki koro çeşitleri ve müzik toplum etkileşiminde koro müziğinin rolü*. [Bildiri sunumu]. I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu, Ankara, Türkiye.
- Yiğit, N. (2001, 1-3 Kasım). *Müzik öğretiminin koro eğitimi ihtiyacı ve karşılaşılan sorunlar*. [Bildiri sunumu]. I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu, Ankara, Türkiye.
- Yüksel, Ş. (2023). Antakya’nın deprem öyküsü. *Modular Journal*, 6(2), 102-106. <https://modular.gedik.edu.tr/tr/download/article-file/3601124>

EKLER

- Ek 1. Warwick Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği
- Ek 2. Aracın Kullanımına İlişkin İzin Belgesi
- Ek 3. Mental İyi Oluş Ölçeği Faktör Analizi ve Güvenirlik Sonuçları
- Ek 4. Mental İyi Oluş Ölçeği Ön ve Son Test Frekans Sonuçları
- Ek 5. Yönerge ve Kişisel Bilgi Formu
- Ek 6. Ayrıntılı Bilgilendirme ve Gönüllü Katılım Formu
- Ek 7. Bilgilendirilmiş Onam Formu
- Ek 8. Etik Kurul İzni
- Ek 9. MEM İzni

Ek 1. Warwick Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği

Tablo 6. Warwick Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği

	Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1. Gelecekle ilgili iyimserim.	1	2	3	4	5
2. Kendimi işe yarar (faydalı) hissediyorum.	1	2	3	4	5
3. Kendimi rahatlamış hissediyorum.	1	2	3	4	5
4. Diğer insanlara karşı ilgiliyim.	1	2	3	4	5
5. Farklı işlere zaman ayırabilecek enerjim var.	1	2	3	4	5
6. Sorunlarla iyi bir şekilde başa çıkabilirim.	1	2	3	4	5
7. Açık ve net bir biçimde düşünebiliyorum.	1	2	3	4	5
8. Kendimden memnunum.	1	2	3	4	5
9. Kendimi diğer insanlara yakın hissediyorum.	1	2	3	4	5
10. Kendime güveniyorum	1	2	3	4	5
11. Kendi kararlarımı kendim verebiliyorum.	1	2	3	4	5
12. Sevdiğimi hissediyorum.	1	2	3	4	5
13. Yeni şeylere karşı ilgiliyim.	1	2	3	4	5
14. Neşeli hissediyorum	1	2	3	4	5

Ek 2. Aracın Kullanımına İlişkin İzin Belgesi

TARİH: 11/ 11 /2024

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞI'NA

Kurulunuzdan onay alınması halinde Hatay'ın Kırıkhan İlçesi Coşkunöz Ortaokulu'nda müzik öğretmeni olarak görev yapmakta olan Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tezli yüksek lisans öğrencisi *Mehmet Ali Döner* tarafından gerçekleştirilecek olan "*Koro Çalışmalarının Depremzede Öğrencilerin Mental İyi Oluşlarına Etkisinin İncelenmesi*" başlıklı yüksek lisans tezi araştırmasında tarafımdan Türkçeye uyarlanmış olan Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği'nin kullanılmasına izin veriyorum.

ÖLÇEK SAHİBİNİN;

ÜNVANI: DOÇ.DR.

ADI-SOYADI: GÖKAY KELDAL

VARSA KURUM MÜHRÜ / İSİM KAŞESİ

İMZASI

İS ADRESİ:

Ek 3. Mental İyi Oluş Ölçeği Faktör Analizi ve Güvenirlik Sonuçları

Tablo 7. Mental İyi Oluş Ölçeği Faktör Analizi

KMO ve Bartlett Testi		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy,		,823
Bartlett's Test of Sphericity	Approx, Chi-Square	1887,324
	Df	190
	P	,000

Tablo 8. Mental İyi Oluş Ölçeği Faktör Yük Değerleri

Component Matrix	
	1
Soru 13	,866
Soru 14	,850
Soru 8	,840
Soru 7	,831
Soru 4	,830
Soru 5	,828
Soru 10	,825
Soru 9	,818
Soru 3	,816
Soru 1	,812
Soru 2	,803
Soru 12	,779
Soru 11	,765
Soru 6	,718

Tablo 9. Mental İyi Oluş Ölçeği Spearman Brown İki Yarı Test Korelasyon Analizi Sonuçları

Güvenirlik Değerleri			
Cronbach's Alpha	Part 1	Value	,930
		N of Items	7 ^a
	Part 2	Value	,925
		N of Items	7 ^b
	Total N of Items		14
Spearman-Brown Coefficient	Correlation Between Forms		882
	Equal Length		,937
	Unequal Length		,937
	Guttman Split-Half Coefficient		,937

Tablo 10. Mental İyi Oluş Ölçeği Güvenirlik Değerleri

Güvenirlik Değerleri			
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha	Based on N of	
	Standardized Items	Items	
.921	.923	14	

Ek 4. Mental İyi Oluş Ölçeği Ön ve Son Test Frekans Sonuçları**Tablo 11. Ön Test Ölçeği Frekans Tablosu**

Ön test	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	4,5%	4,5%	18,2%	41,0%	31,8%
2	4,5%	4,5%	31,8%	18,2%	41,0%
3	0,0%	9,1%	31,8%	36,4%	22,7%
4	4,5%	0,0%	45,5%	31,8%	18,2%
5	0,0%	0,0%	22,7%	27,3%	50,0%
6	0,0%	9,1%	31,8%	31,8%	27,3%
7	4,5%	13,6%	27,3%	36,4%	18,2%
8	4,5%	4,5%	13,6%	18,2%	59,1%
9	0,0%	13,6%	40,9%	13,6%	31,8%
10	4,5%	4,5%	18,2%	22,7%	50,0%
11	9,1%	18,2%	9,1%	18,2%	45,5%
12	9,1%	18,2%	22,7%	27,3%	22,7%
13	0,0%	0,0%	13,6%	36,4%	50,0%
14	13,6%	0,0%	9,1%	27,3%	50,0%

Tablo 12. Son Test Ölçeği Frekans Tablosu

Son test	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	4,5%	0,0%	9,1%	36,4%	50,0%
2	4,5%	4,5%	9,1%	9,1%	72,7%
3	0,0%	0,0%	9,1%	36,4%	54,5%
4	0,0%	4,5%	18,2%	40,9%	36,4%
5	0,0%	4,5%	13,6%	4,5%	77,3%
6	4,5%	0,0%	18,2%	31,8%	45,5%
7	0,0%	0,0%	13,6%	27,3%	59,1%
8	4,5%	0,0%	9,1%	9,1%	77,3%
9	0,0%	0,0%	18,2%	18,2%	63,6%
10	0,0%	4,5%	4,5%	22,7%	68,3%
11	4,5%	0,0%	9,1%	36,4%	50,0%
12	0,0%	4,5%	9,1%	27,3%	59,1%
13	0,0%	0,0%	0,0%	22,7%	77,3%
14	0,0%	0,0%	13,6%	18,2%	68,2%

Ek 5. Yönerge ve Kişisel Bilgi Formu

Değerli öğrenci,

Bu ölçek, bir yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere mental iyi oluşunuzu ölçmek amacı ile geliştirilmiştir. Ölçekte 14 madde bulunmaktadır. Her madde için uygun gördüğünüz seçeneği (X) koyarak işaretleyiniz. Her madde için yalnızca bir seçeneği işaretleyiniz. Ölçekteki ifadelere tamamen katılıyorsanız (5), katılıyorsunuz (4), biraz katılıyorsunuz (3), katılmıyorsunuz (2), hiç katılmıyorsunuz (1) numaralı kutucuğa (X) işareti koyunuz. Bu ölçekler bilimsel bir çalışmada kullanılacağı için tüm maddeleri değerlendirmeniz önem taşımaktadır. Bu ölçekle ilgili yapmanız gereken, her önerme ile ilgili gerçek duygu ve düşüncelerinizi belirtmenizdir. Ölçeğe başlamadan önce aşağıdaki kişisel bilgiler bölümünü lütfen doldurunuz. Yardımlarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Mehmet Ali DÖNER

Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi

Bölüm I Kişisel Bilgiler

1. Adınız-Soyadınız
2. Yaşınız
3. Sınıfınız
4. () 6 () 7 () 8
5. Ailenizin Gelir Düzeyi Nedir?
() Düşük () Orta () Yüksek
6. Depremde Evinizin Hasar Alma Durumu Nedir?
() Hasarsız () Az Hasarlı () Çok Hasarlı
7. Ebeveynlerinizin Hayatta Olma Durumu Nedir?
() Annem vefat etti () Babam vefat etti
() Her ikisi de vefat etti () Her ikisi de sağ
8. Ebeveynlerinizin Çalışma Durumu Nedir?
() Annem Çalışıyor- Babam Çalışmıyor
() Babam Çalışıyor- Annem Çalışmıyor
() Her ikisi de çalışmıyor () Her ikisi de çalışıyor
9. Kaç Kardeşiniz Var?
() Kardeşim yok () 1 kardeşim var
() 2 kardeşim var () 3 kardeşim var
() 4 kardeşim var () 5 kardeşim var
() 5'ten fazla kardeşim var

Ek 6. Ayrıntılı Bilgilendirme ve Gönüllü Katılım Formu

Sayın Katılımcımız,

Katılacağınız bu çalışma, “Koro Eğitiminin Depremzede Öğrencilerin Mental İyi Oluşlarına Etkisi” adıyla, Mehmet Ali DÖNER tarafından 20/12/2024 - 07/03/2025 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve merkez üssü Kahramanmaraş’ın Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan, büyüklükleri 7.7 ile 7.6 olan iki deprem, bölgedeki 11 ilde büyük bir yıkıma neden olmuştur. Depremden etkilenen ilçelerden biri de Hatay’a bağlı Kırıkhan’dır. Araştırma, koro çalışmalarının deprem felaketinden etkilenen çocukların mental iyi oluşlarına katkıda bulunabileceği varsayımıyla ortaya çıkmış olup; koro eğitiminin deprem felaketinden etkilenen öğrencilerin mental iyi oluşlarına etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu araştırmanın amacına yönelik olarak şu soruya cevap aranmıştır: Koro eğitimi, depremzede öğrencilerin mental iyi oluşlarını nasıl etkilemektedir?

Araştırmanın Nedeni: Yüksek Lisans Tez çalışması

Araştırmanın Yapılacağı Yer: Hatay/Kırıkhan- Coşkunöz Ortaokulu

Araştırma Uygulaması: Ölçek Formu

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Mehmet Ali Döner

İletişim Bilgileri :

E posta :

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

...../...../.....

İmza:

Adı Soyadı:

Ek 7. Bilgilendirilmiş Onam Formu

Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, “Koro Eğitiminin Depremzede Öğrencilerin Mental İyi Oluşlarına Etkisi” adıyla, Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim üyesi Doç. Dr. Zeynep Yadigaroglu danışmanlığında yürütülmekte olan yüksek lisans tezi uygulamasının ölçeğidir. Araştırma, koro çalışmalarının, Hatay’ın Kırıkhan ilçesinde yaşayan, Coşkunöz Ortaokulu’na devam etmekte olan ve bu depremde etkilenen öğrencilerin mental iyi oluşlarına etkisini belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmacı 12 haftalık (3 ay) süreç boyunca öğrencilere gönüllü olarak koro eğitimi verecektir. 20 Aralık 2024-7 Mart 2025 tarihleri arasında 12 hafta süresince haftada bir gün devam edecek olan koro çalışmaları öncesinde ve sonrasında aşağıda yer alan ölçek uygulanacaktır.

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılıp katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı tamamen sizin isteğinize bağlıdır, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacı tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bu durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Anket çalışmasına katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuza hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Toplanan veriler, güvenli bir ortamda ve yalnızca yetkili personel tarafından erişilebilecek şekilde saklanacaktır ve ayrıca akademik sürecin desteklenmesi amacıyla kullanılacak olup üçüncü şahıslarla paylaşılmayacaktır. Veriler, 2024-2025 eğitim öğretim yılı sürecinin tamamlanmasının ardından imha edilecektir. İmha Şekli: Fiziksel belgeler güvenli bir şekilde yok edilecektir. İmha işlemi, verilerin geri getirilemeyecek şekilde yok edilmesini sağlayacak yöntemlerle yapılacaktır. Bu politikalar, öğrenci ve veli gizliliğini korumak için dikkatlice uygulanacaktır.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra araştırmacıya telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımla....

Müzik Öğretmeni

Mehmet Ali Döner

Ek 7 (devam). Bilgilendirilmiş Onam Formu

Araştırmanın Başlığı: Koro Eğitiminin Depremzede Öğrencilerin Mental İyi Oluşlarına Etkisi	
Yukarıda başlığı verilmiş araştırma hakkında katılımcının onayını almak için gerekli bilgilendirmelerin tamamının yapıldığını, bu bilgilendirmelerde ve Etik Kurul Başvuru Taahhütnamesinde yer alan her türlü taahhüde uyacağımı, bu formun imzalı bir nüshasını her bir katılımcı ile paylaşacağımı beyan ve kabul ederim. (...../...../.....)	Yukarıda başlığı verilmiş araştırmayı yürüten araştırmacı tarafından gerekli bilgilendirmeleri içeren onam formunu okuduğumu, bu bilgilendirme üzerinden araştırmaya katılmayı kabul ettiğimi ve bu formun imzalı bir nüshasının tarafıma teslim edildiğini beyan ve kabul ederim. (...../...../.....)
Araştırmacı Mehmet Ali Döner Telefon: E-Mail: Adres:	Katılımcının (Araştırmaya Katılanın Velisini veya Yasal Vâsisinin) Adı Soy Adı İmzası Telefon: Adres:

Ek 8. Etik Kurul İzni

T.C.
AKSARAY ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Sayı : E-34183927-020-00001005647
Konu : 2024-268 Protokol Numaralı Başvurunuz
Hk

28.10.2024

Sayın Mehmet Ali DÖNER

"Koro Çalışmalarının Depremzede Çocukların Mental İyi Oluşlarına Etkisinin İncelenmesi " başlıklı ve 2024-268 protokol numaralı başvurunuz kurumumuz tarafından incelenmiş ve başvurunuz hakkında toplantıya katılan Kurul Üyelerinin oy birliği ile **"UYGUNDUR"** kararı verilmiştir.

Prof. Dr. Eyup AKIN
Kurul Başkanı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: A2F4D07C-8955-4038-A960-3EA26CDB551B

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/aksaray-universitesi-ebys>

Adres: Akşaray Üniversitesi

Telefon No: 03822883078 Faks No: 03822883007

e-Posta: InternetAdresi@aksaray.edu.tr

KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için: Tuğba YİĞİT(ETİK K.)

Memur

Telefon No: 03822883078

1 / 1

Ek 9. MEM İzni

Coşkunöz Ortaokulu Müdürlüğüne

Başvuru No: MEB.TT.2024.006130

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu:

T.C. Kimlik No:

Adı Soyadı: Mehmet Ali DÖNER

Araştırmanın Adı: Koro Eğitiminin Depremzede Öğrencilerin Mental İyi Oluşlarına Etkisi

Araştırmanın Niteliği: Yüksek Lisans Tezi

Araştırmanın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğrenci

Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatı: Coşkunöz Ortaokulu

Uygulama Yapılacak Birim: Ortaokul

Uygulama Yapılacak İl: HATAY

Veri Toplama Aracının Başlığı: Warwick-Edinburgh Mental İyi Oluş Ölçeği

Araştırma Uygulama İzninin Kabul Tarihi: 22.11.2024

Araştırmanın Uygulama İzninin Bitiş Tarihi: 22.11.2025

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı “Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesine (2024/41)” göre belirtilen kapsamda araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup araştırma uygulama izni HATAY İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından onaylanmıştır.

NOT: Okul/kurum yöneticileri tarafından “Araştırma Uygulama İzni” belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Belgeler aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

* Başvuru detayını görüntülemek ve belgeyi doğrulamak için '<https://arastirmaizinleri.meb.gov.tr/belge-dogrula>' bağlantısını kullanınız.

- Araştırma Uygulama İzinleri Başvuru ve Değerlendirme Sistemi –

AKSARAY ÜNİVERSİTESİ TEZ DEĞERLENDİRME FORMU		
Öğrencinin Adı Soyadı: Mehmet Ali DÖNER		EVET
Kapak		
1	Tez başlığı, tutanaktaki başlıkla aynı mı?	X
2	Kapaktaki ay ve yıl savunmaya girilen tarihle tutarlı mı?	X
3	Kapak format kılavuzdaki kapak formatına uygun mu?	X
4	Kapakta yazılan tüm yazılar doğru olarak verilmiş mi?	X
İçindekiler		
5	Sayfa numaraları tam verilmiş mi?	X
6	Şekil, çizelge vb. listeleri verilmiş mi? Sıralaması doğru mu?	X
7	Özet, abstract, giriş, sonuçlar vb. bölümler var mı?	X
8	Yazım hataları kontrolü yapıldı mı?	X
Giriş		
9	Hazırlanan tezin önemini anlatıyor mu?	X
10	İkinci ve üçüncü dereceden başlık içermemeli kuralına uyuldu mu?	X
Özet/Abstract		
11	Kılavuza uygun mu?	X
12	Ay ve yıl savunmaya girilen tarihle tutarlı mı?	X
13	Özet; tek sayfa, tek aralık, tek paragraf kuralına uygun olarak yazıldı mı?	X
14	Bilim kodu, sayfa adedi, anahtar kelimeler ve tez danışmanı yazıldı mı?	X
Kaynakça		
15	Kaynakların tamamına metin içinde atıf yapıldı mı?	X
16	Kaynak formatı kılavuzdaki kaynak formatına uygun olarak hazırlanmış mı?	X
17	Atıf formatı kılavuzdaki atıf formatına uygun mu?	X
Atıf Yöntemi APA 7 ☒ CMS ☐ İSNAD ☐		
Genel Değerlendirme		
18	Etik beyan açıklaması okundu, uyuldu ve imzalandı mı?	X
19	Kabul/Onay sayfası kılavuzdaki formata uygun olarak düzenlenmiş mi?	X
20	Kabul /Onay sayfasında belirtilen oy birliği/oy çokluğu seçeneklerinden uygun olanı savunmayla tutarlı olacak şekilde belirlenmiş mi?	X
21	Sayfa kenar boşlukları ve sayfa numaraları kılavuzdaki formatına uygun mu?	X
22	Paragraf boşlukları ve metin satır aralığı kılavuza uygun olacak şekilde düzenlenmiş mi?	X
23	Başlık yazımları kılavuzdaki başlık formatlarına uygun mu?	X
24	Yazı tipi ve boyutu kılavuzdaki yazı tipi ve boyutu formatına uygun mu?	X
25	Şekil, çizelge vb. açıklama ve numaralandırmaları kılavuzdaki formata uygun olarak yazılmış mı?	X

İmza:

Danışman: Doç. Dr. Zeynep YADİGAROĞLU